శ్రీ వివేకానందస్వామి శతతమ జయంతి ప్రచురణములు

ఆంధ్ర పాఠకులకు అమూల్య తరుణము

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి

ప్రతిభోజ్జ్వలులైన ఆంధ్రపండితులచే ఆంధ్రీకరింపబడి 10 సంపుటాలుగా ప్రకటింపబడి ఉన్నాయి. ప్రతి సంపుటంలోను దాదాపు 500 పుటలు.

* అయిదవ సంపుటము క్యాలికోగాని అట్టబైండుగాని లేదు.

స్వామిజిసందేశం మాతృదేశభక్తిభరితం, ప్రాణప్రదం, ఆత్మోత్తేజకరం, విశ్వజనీనం. అది సమగ్రంగా ఆంధ్రమహాజనులకు అందడం ఇదే మొదటిసారి. స్వామిజీది దివ్యదృష్టి. ఆయన అమోఘ పరిష్కారవిధానం సూచింపని ముఖ్యసమస్య అంటూ లేదు. ఆయన గ్రంథావళిని చదివినవారికి ఉత్సాహమును ఉదాత్తతయున్నూ కలుగక తప్పదు.

తొమ్మిది సంపుటాలు విక్రయానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

ఖరీదు : అట్టబైండు సెట్టు రు. 45-00 లు. క్యాలికోబైండు సెట్టు రు. 58-50 లు.

ఒక్కొక్క సంపుటం :

అట్టబైండు రూ. 5-00 **క్యాలికో రూ. 6-50**

(పోస్టేజి ప్రత్యేకము)

ఇట్లు వ్రాయుడు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౦ ౧౯౭౩ - అక్టోబరు : ప్రమాదీచ - ఆశ్వయుజము సంచిక ౪

విషయసూచిక

శ్రీ రామకృష్ణ లీలామృతము

(శ్రీ రామకృష్ణ జీవిత చరిత్ర)

అనువాదకులు :

కీ. శే. వెదురుమూడి కృష్ణరావుపంతులుగారు; కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు.

ప్రశస్తమైన వక్తృత్వ, అకళంకమైన జీవితము, లోకోత్తరమైన సందేశము, దేహమును పులకరింపజేయు ఆధ్యాత్మికానుభవములు — శైలి సరళము, మధురము. భాష నిర్దుష్టము — సర్వవిధముల సమాల్యమైన గ్రంథరాజము. — శ్రీ సా. శే. రాజమన్నారుగారు, గౌ॥ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, మద్రాసు.

* * * ఈ గ్రంథము విపులమానుదానమై సుబోధమైన శైలిలో రచింపబడినదనుటకు ఎట్టి సందియమును లేదు. * * * — శ్రీ పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జీవితము ఇందు సంపూర్ణముగ వివరింపబడియున్నది. శ్రీవారు కావించిన సాధనవిధానము, వారు లోకమునకు అనుగ్రహించిన సందేశము విపులముగ భక్తజనుల కందింపబడియున్నది.

526 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ. 5-00

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

ఫోను : 71231 పోస్టు బాక్సు 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే
ఆంగ్ల మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో 6 రూపాయలు; సింహళములో 8 రూపాయలు.
ఇతర విదేశాలలో 3 డాలర్లు, లేదా 14 షిల్లింగులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో రూ 5 లు, సింహళములో రూ 7-50 లు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును వెదజల్లే
తెలుగు మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో రూ 5 లు, సింహళములో రూ 7-50 లు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' ఉదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే మాసాంతానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలను 6¼% తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు కన్నుల కద్దుకొని ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపి కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజి పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

‘సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు’ (ఆల్డసు హాక్స్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేటతెలుగున అనువాదము.

‘గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

‘అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.’
(సన్డే స్టాన్డర్డు: తేది 16-2-'58)

‘అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి గలది.’ (భారతి: 7-6-'61)

‘చవులూరించు చక్కని రచన.’ 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు **వెల: రూ. 7-50**

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్ర జిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు మూడవ కూర్పు **వెల: 2-50**

ఇట్లు వ్రాయుడు: **మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4**

శ్రీ శారదాదేవి చరిత్ర

శ్రీరామకృష్ణభగవానుని సతీమణియు, ఆదర్శమాతయు, యోగినియునగు

మహనీయురాలి దివ్యచరిత్ర

రచయిత:

శ్రీ చిరంతనానందస్వామి

ప్రతి స్త్రీయును పురుషుడును...చదువవలసిన గ్రంథమిది...అమృతకలశము ... అనన్యసామాన్య నీతిమంజరి...తియ్యని తెలుగు...పాలవంటి శైలి...

—ఆంధ్రప్రభ

...నారీలోకమున కేకాక, ఆధునిక వాఙ్మయమునకు ఈ గ్రంథము అమూల్యమైన కానుక; పాఠశాలలలో, కళాశాలలలో పాఠ్యగ్రంథముగా నుండదగిన ఉత్తమ గ్రంథము.

—ఆనందవాణి

246 పుటలు (అయిదవ కూర్పు) వెల: రూ. 2–75

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

శ్రీ వివేకానంద జీవితచరిత్ర

(శ్రీ చిరంతనానందస్వామి ప్రణీతము)

ఇందు శ్రీ స్వాములవారి జీవితమున నింతకుపూర్వము గ్రంథస్థములుగాని ముఖ్య సంఘటన లెన్నియో శ్రీవారి సోదరశిష్యులవలన విని వ్రాయబడినవి. ఇది శ్రీ స్వాములవారి సంపూర్ణ చరిత్ర!

...శ్రీ వివేకానందస్వాములవారి యసమాన వాగ్వైభవమును మంచి నుడికారపు టొడుపుతో శ్రీ చిరంతనానందులు తెలుఁగునఁ బ్రదర్శించిరి. వివేకానందుల వాఙ్మయ మూర్తికి తెలుఁగుసేఁత యలంకృతి...

—వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి

నిర్దుష్టమైన భాష, అందమైన అచ్చు, ఆకర్షకమైన రూపము.

432 పుటలు (పదవ కూర్పు) వెల: రూ. 4–00

ఇట్లు వ్రాయుడు: మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4.

'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా క్షణంబ యతనికృప నీదు ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౩౦ | ౧౯౭౩ - అక్టోబరు ప్రమాదీచ - ఆశ్వయుజము సంచిక ౮

శ్రీః

శ్రీ జగన్నాథాష్టకమ్

మూలము :
శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత :
అన్నమాచార్య

కదాచి త్కాళిన్దీతట విపినసఙ్గీతకవరో
ముదా గోపీనారీ వదనకమలాస్వాదమధుపః
రమా శమ్భు బ్రహ్మామరపతి గణేశార్చితపదో
జగన్నాథస్వామీ నయనపథగామీ భవతు మే.

జగన్నాథస్వామీ = దేవాధిదేవుడు జగన్నాథుడు, మే = నాయొక్క, నయన పథగామీ = చూపులదారిని అధిగమించినవాడుగ, భవతు = అగునుగాక. (ఆయన ఎట్టివాడనగా), కదాచిత్ = ఒకానొకప్పుడు, కాళిన్దీతటవిపిన = యమునాతీరవనమందు, సఙ్గీతక వరో = వరిష్ఠ (వేణు) గాయకుడుగ నుండినవాడు, ముదా = ఆనందముతో, గోపీనారీ = గొల్లచెలువల, వదనకమల = మోముతామరల (తావిని), ఆస్వాద = చవిచూచు, మధుపః = భృంగమైనవాడు, రమాశమ్భు = లక్ష్మీదేవిచేతను పరమశివునిచేతను, బ్రహ్మ+అమరపతి = బ్రహ్మదేవునిచేతను దేవేంద్రునిచేతను, గణేశ అర్చితపదః = వినాయకునిచేతను పూజింపబడిన చరణములుగలవాడు

''తల్లి బిడ్డను ఎంత ప్రేమించునో, పతివ్రత భర్తను ఎంత ప్రేమించునో, ఇహాపరులు ధనము నెంత ప్రేమింతురో, ఈ మువ్విధముల ప్రేమశక్తిని ఆకర్షణశక్తిని ఒక్కటిగ జేర్చి ఆ మొత్తమును భగవంతునివైపు మరలింపుము. అప్పుడు నీవు తప్పక భగవంతుని జూడగలవు''
—శ్రీరామకృష్ణుడు.

మీగడ తఱకలు

అర్హుడైన శిష్యుని రూపొందించేది గ్రంథ పాండిత్యం కాదు, క్రమశిక్షణం. క్రమశిక్షణం అంటే నడతలో ఆదర్శాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండడం, నీతినియమాల అనుసరణంలో స్ఖలనం తడబాటు సడలుపాటు బొత్తిగా లేకుండడం ప్రజ్ఞాన పదకంటె, ఈ సుగుణాలే విద్యార్థి వ్యక్తిత్వాన్ని రూపొందిస్తాయి. ఆత్మకు పెంపును సమకూర్చేవి నీతిమేలుములే కాని, బుద్ధి మెఱుగులు కావు. కాబట్టి ప్రాచీనవిద్యావిధానంలో అధ్యయనంమీదకంటె ఆచారంమీద ఎక్కువ ఊనిక ఉంటుండేది. ప్రస్తుతకాలంలోను మన యువకులను మంచిరీతిలో రూపొందించాలంటే ఆ క్రమశిక్షణాన్ని మనస్సులో ఉంచుకోవాలి, దాన్ని మరల అమలులోకి తీసుకురావాలి.

గురువులకూ శిష్యులకూ కూడ మంచి గుణపాఠం నేర్పగల ఒక కథ మహాభారతంలో ఉంది.

అయోదధౌమ్యుడను ఋషి ఒకడుండినాడు. అతని శిష్యులలో ఒకనిపేరు ఉపమన్యువు. ఆశ్రమ గోవులకు మేతపెట్టి పర్యవేక్షించే పని ఉపమన్యువుకు అప్పగింపబడ్డది. విద్యావిధానానికి ఆ దినాలలో కేంద్రాంశం సేవానిష్ఠ, బడినాలుగుగోడలమధ్య నేర్చుకున్నంతకంటె ఎక్కువ చదువు వెలుపల నేర్చుకునేవాడు. ఉపమన్యువు ప్రొద్దున గోవులను బీళ్ళకు తోలుకుపోయి, పగలంతా వానిని మేయనిచ్చి, సూర్యాస్తమయమప్పటికి వానితోబాటు ఇంటికి మరలి చేరుకునేవాడు. సాయంవేళలో గురువునకు ప్రణమిల్లడానికి పొయ్యాడు. ఆరోగ్యం గల్గి జవసత్వములతో ఒప్పారు శిష్యుని గురువు ''పగటివేళ భోజనానికి ఏంచేస్తున్నావు?'' అని అడిగాడు. ఉపమన్యువు నిజం చెప్పాడు—'భిక్షాన్నం భోంచేస్తున్నా' నన్నాడు. గురుకులంలో చదువుకుంటున్న విద్యార్థి! అన్నసాహాయ్యం చేయవలసిన బాధ్యత సంఘానిదుంది. కాబట్టి విద్యార్థి నాలుగిండ్లలో భిక్షాన్నం అడిగి పెట్టించుకోవడం తప్పు కాదు. ఐనా అతని శీలమునకు మెఱుగులుదిద్ద నుద్దేశించిన గురువు అతని నడతలో ఒకతప్పు ఎత్తి చూపాడు. శిష్యుడు సేకరించిన భిక్షాన్నము నంతటిని ముందుగా గురువున కర్పించి అందుండి ఆయన యిచ్చిన దానిని స్వీకరించడం క్రమం. 'నీవు ఆలాగు చేయ లేదే' అన్నాడు గురువు. మఱుదినం ఉపమన్యువు తాను సేకరించిన భిక్షాన్నమును పూర్తిగా గురువునకు సమర్పించాడు. గురువు దాన్ని స్వీకరించాడు కాని, శిష్యున కొక్క మెతుకునైనా ఇవ్వలేదు. ఉపమన్యువు అందుకు ఇంచుకైనా నొచ్చుకో లేదు. ఎప్పటివలె ఆవులను తోలుకు పొయ్యాడు, సాయంకాలం కుటీరానికి మరలి వచ్చాడు, అతనిలో ఆకలి గుర్తులు బడలికగుర్తులూ ఏవీ లేవు. ఆశ్చర్యపడి గురు వడిగాడు. ''నీవు తెచ్చిన భిక్షాన్నంలో నీ కేమి ఇవ్వకుండా పూర్తిగా నేనే తీసుకున్నానే. నీవు ఆకలిబాధ లేకుండా, ఏలాగున్నావు?'' ''మొదట సేకరించిన భిక్షాన్నాన్ని మీకు సమర్పించాను. మఱొకసారి వెళ్ళి సేకరించిన భిక్షాన్నం నేను తిన్నా'' నని ఉపమన్యువు చెప్పాడు. ఆలాగు చేయడం తనకు అభిమతం కాదు అన్నాడు గురువు. భిక్షమును సేకరించడానికి ఒక్కసారిమాత్రమే పోవచ్చు. రెండోసారి పోవడం లోభకార్యం, ఇతరులకు చెందవలసిన భిక్షాన్ని మనం కాజేసినట్లౌతుంది. భిక్షానికై రెండోమాఱు పోవడం తక్షణం మానుకోవలసిందని ఉపమన్యువు నిశ్చయించుకొన్నాడు. అటుపిమ్మట కలుసుకొన్న

ప్పుడు కూడ, ఉపమన్యువు బాగా భోజనం చేసినవానివలె కనిపించాడు. ఆశ్చర్యపడి గురువు 'ఇదెట్లోయీ' అని ప్రశ్నించాడు. ఆవులపాలు త్రాగి ఆకలితీర్చుకున్నానని ఉపమన్యువు చెప్పాడు. ఆవుపాడి సమృద్ధిగా ఉన్నందువల్ల, అతని ఆహారానికి చాలింది. కాని అయోదధౌమ్యుడు "గురు ననుమతి లేక పాలు త్రాగడం తప్పు" అన్నాడు. ఉపమన్యువు తనతప్పును గుర్తించి ఇక అలాగు చేయరాదని నిశ్చయించుకొన్నాడు. మఱునాటి సాయంకాలం గురువును కలుసుకున్నప్పుడున్నూ ఉపమన్యువు ఎప్పటివలె ఆరోగ్యసంపన్నుడుగా ఉండినాడు. అచ్చెరు వొంది గురువు అడిగాడు. "ఉపమన్యూ, నీవు భిక్షాన్నం తినడం లేదు, భిక్షాన్న సేకరణకు రెండోసారి పోవడం లేదు, పాలు త్రాగడం లేదు, ఆకలిబాధ లేకుండా ఎలా గున్నావు?" "ఆవులయొద్ద దూడలు పాలు త్రాగినపుడు వెలువడు నురుగును గ్రోలి ఆకలి తీర్చుకున్నా" నని ఉపమన్యువు చెప్పాడు. అందుకు సైతం గురువు కోపించాడు. 'ఉపమన్యూ, నీకు గాను దూడలు సహజంగా వెలువరించేకంటె ఎక్కువ నురుగును వెలువరిస్తున్నా యేమో అని నా అనుమానం. ఇందువల్ల వాటి పోషణ తగ్గుతుంది. నోరులేని జీవాలకట్ల క్రౌర్యం నెరపినవాడవు అవుతావు. ఇట్టి నడత నీకు తగదు" అన్నాడు.

ఇప్పుడు ఉపమన్యువుకు భిక్షాన్నం లేదు, రెండోసారి భిక్షానికి వెళ్ళడం లేదు, పాలు లేదు, నురుగు లేదు. ఐనా, అతడు పశువులను మేపే పనిని శ్రద్ధగా చేస్తూ వచ్చాడు. ఆకలి బాధకు ఆగలేకపోయాడు. గురునియమాన్ని ఉల్లంఘించకూడదనే సంకల్పమేమో అతనికి దృఢంగా ఉండినది. జిల్లేడు ఆకులను తిన్నాడు. తత్ఫలితంగా అతనికి చూపు పోయింది. కబోది అయ్యాడు. ప్రాకులాడుతూ పోయి ఒకబావిలో పడిపోయాడు. సాయంకాలం అతడు ఆశ్రమానికి రాలేదు. అతడు రాకపోవడం గురువు గుర్తించాడు. ప్రొద్దున ఆవులను తోలుకొని పోయినప్పుడు ఉపమన్యువును అందఱూ చూచారు. తర్వాత అతని క్షేమయిందో తెలిసినవారూ చెప్పగలవారూ ఒక్కరూ లేరైరి. గురువు విషాదం చెందాడు. "ఉపమన్యువుకు నేను ఎట్టి ఆహారమూ లేకుండ చేశాను, అందుకై చిరాకుపడి ప్రొద్దస్తమించినా అక్కడే ఆగాడు కాబోలు. తక్కిన శిష్యులు నేనూ వెదలి అతని వెతకాలి" అంటూ బయలుదేఱాడు.

'ఓ ఉపమన్యూ, ఎక్కడున్నావు?' అను గురువుగారి ఆక్రందనపు ప్రతిధ్వనులతో కాననమంతా నిండిపోయింది. పిలుపు ఉపమన్యువు చెవిని బడింది. "గురుదేవా, ఇది గోండి, ఈ బావిలో పడి ఉన్నా" నని బదులు చెప్పాడు. వ్యధితుడై గురువు "నీవు బావిలో పడడం ఎలాగు సంభవించింది" అని అడిగాడు. ఉపమన్యువు చెప్పాడు. "ఆకలి తీర్చుకోవడానికి నేను జిల్లేడాకులు తిన్నాను, చూపు పోయింది. బాట తప్పి బావిలో పడ్డాను" అని. అందుకమోఘమైన ప్రతిక్రియను అయోదధౌమ్యుడు వెంటనే యోచించాడు. 'సురవైద్యులయిన అశ్వినీదేవతలను స్తుతించవోయి" అని శిష్యునికి హితం చెప్పాడు. ఉపమన్యువు అశ్వినీదేవతలను ఋక్కులతో స్తుతించాడు. స్తుతిసారం:— "అందఱికంటె మొదట పుట్టినవారు కాబట్టి మీరు సృష్టికి పూర్వం నుంచి ఉన్నారు. మీరు స్వర్ణగృధ్రములరు. కాలం మీకు విధేయం. సూర్యదేవుని సృజించింది మీరు, అహోరాత్రములనెడి తెల్ల నల్ల నూలుపోగులతో దివ్యమైన సంవత్సర మను వస్త్రమును నేయువారు మీరు,

కాలచక్రప్రవర్తకులరు మీరు'' అశ్వినీదేవతలు యథాకాలం ప్రత్యక్షమై "సంతోషించితిమి. ఇదిగో నీ కొరక భక్ష్యం. దీన్ని తిను'' అన్నారు. కాని లభించిందాన్ని ముందుగా గురుదేవుని కర్పింపక ఉపమన్యువు తాను తినడే! "ఈలాంటి భక్ష్యం ఒకసారి మీ గురువుగారికి లభించింది. ఆయన దాన్ని తన గురువుకు అర్పింప లేదు, వెంటనే తానే నోట వైచికొన్నాడు'' అని అశ్వినీదేవతలు చెప్పినప్పటికిన్ని, ఉపమన్యువు భక్ష్యాన్ని గురుదేవున కర్పించక తాను తిన నంగీకరించినాడు కాడు, ఆ అధ్యవసాయానికి ప్రీతులై అశ్వినీదేవత లతనికి కన్నుల నిచ్చి, అభ్యుదయము గల్గునట్లుగ ఆశీర్వదించిరి. ఉపమన్యువు ఆచార్యుని చేరబోయినప్పుడు ఆయనయు అనుగ్రహమును వర్షించెను. "అశ్వినీదేవతలనుగ్రహించిన సమస్తశ్రేయమును బడయుము, సర్వవేదములు సకలధర్మశాస్త్రములు నీసొమ్ము అగును గాక'' అని దీవించెను. ఇంతకు మించిన ఆచార్యాశీస్సుండునా?

కఠినశోధనలకు గురియైన ఉపమన్యువు వాసిలో అఖండవిజయం సాధించాడు. అతని శీలం ఆదర్శరీతిలో రూపొందింది. శీలం ఉన్న చోట విద్యలు అహమహమికతో తమంతట వచ్చి ఆశ్రయిస్తాయి. సక్రమశిక్షణకూ గురుభక్తికీ మహోజ్జ్వలలక్ష్యం ఉపమన్యువు.

శ్రీ వివేకానందస్వామి నలుగురు బ్రహ్మచారులకు సన్న్యాసదీక్షను ఇస్తూ అప్పుడు వారితో పల్కిన హెచ్చరికలు గమనార్హములు. స్వామి వారి నీలాగు ప్రశ్నించాడు—"పలెతుమాట ఎదురాడక నా ఆజ్ఞలను శిరసా వహింప మీరు సంసిద్ధులుగ ఉన్నారా? శార్దూలాన్ని ఎదుర్కోమంటూ ననుకోండి, దారుణవిషసర్పమును ఎదిరించ మంటూ ననుకోండి, గంగలో దూకి ఒక మకరమును పట్టుకో మంటూ ననుకోండి. అస్సాములోని తేయాకుతోటల పెట్టుబడిదారులకు మిమ్ము బానిసలుగా అమ్మివేస్తా ననుకోండి, పస్తుండి ప్రాణం వదల మంటూ ననుకోండి, నిదానంగా రాజుతూ ఉండే నిప్పులో మిమ్ము ఉఱక మంటూ ననుకోండి. మీ హితం కోసమే చెబుతున్నా నని నమ్మి నా మాటను తత్క్షణమే జరుపుతారా?''

శిష్యాదర్శం అంటే అలాంటిది. అట్టి ఆదర్శ శిష్యునికి వేల్పులుసైతం నీరాజనం ఎత్తుతారు, ఉపమన్యువును అశ్వినీదేవతలు సంభావించి నట్లుగా!

గురుసూక్తిసుధ

పొరుగువాడు: మహాశయా, దేవుని దెలిసికొన్న పిమ్మట, ఈ లోకమున జీవితమును గడపుచుండు డని చెప్పుచుందువే, దేవు నెఱుంగుట నిజముగ సాధ్యమా?

శ్రీరామకృష్ణుడు: ఈ యింద్రియములచేతను ఈ మనస్సుచేతను దేవు నెఱుంగుట శక్యము కాదు. విశుద్ధమైన మనస్సుకు, ఐహిక వాంఛలు లేని మనస్సుకు దేవుడు గోచరించును.

పొరుగువాడు: దేవు నెవ డెఱుంగగలడు?

శ్రీరామకృష్ణుడు: నీవు చెప్పినది సరి. నిజమునకు దేవు నెవ్వ డెఱుంగ గలడు? కాని మనకు కావలసినంతవఱకు దేవు నెఱిఁగితి

పోని, మనవఱకు మన కది చాలు. బావినిండుగ నున్న నీరంతయు నా కెందుకు? చెంబెడు నీరు ఉన్న, నా కదే కొల్ల. చక్కెరకొండయొద్దకు చీమ పోయిన దట. ఆ కొండయంతయు చీమకు కావలెనా? ఒకటిరెండు రవలు చీమకు కోకొల్లలు.

పొరుగువాడు: మహాశయా, మేము విష జ్వరపీడితులను బోలిన వారము. చెంబెడు నీరు మా కెట్లు సంతృప్తి నీయగలదు? దేవుని సమగ్రముగ తెలిసికొంద మనుటే మా వాంఛ.

శ్రీరామకృష్ణుడు: అది నిజమే. విషజ్వరమునకు మందున్నది గా!

పొరుగువాడు: ఏది, మహాశయా, ఆ మందు?

శ్రీరామకృష్ణుడు: సాధుసాంగత్యం, భగవన్నామజపం, గుణసంకీర్తనం, నిరంతర ప్రార్థన ఇదే మందు. లోకజననిని నేను ఈలాగు ప్రార్థించాను "అమ్మా, నేను జ్ఞానం కోరను. ఇదిగో జ్ఞానాన్ని నీవే తీసుకో, అజ్ఞానాన్ని నీవే తీసుకో. నీ చరణారవిందములందు విశుద్ధ భక్తిమాత్రమే నాకు ప్రసాదింపుము." నేను వేఱు దేనినిగాని కోరలేదు. వ్యాధికి తగిన మం దుండాలి. భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణు డిట్లు వాక్రుచ్చాడు. "అర్జునా, సర్వధర్మములను పరిత్యజించి నన్నొక్కనినే శరణు పొందు; నేను నిన్ను అన్ని పాపములనుండి విడిపిస్తాను, శోకించకు." భగవంతుని శ్రీచరణములను ఆశ్రయించు. ఆయన నీకు చక్కని బోధ ప్రసాదిస్తాడు. నీ బాధ్యతను పూర్తిగా ఆయన వహిస్తాడు. అప్పుడు విషజ్వరం నిన్ను వదలిపోతుంది. ఈలాంటి మనస్సుతో దేవుణ్ణి తెలిసికోవడం ఎన్నడైనా శక్య మవుతుందా? ఒక సేరు చెంబులో నాలుగుసేర్ల పాలు ఎవడైనా పట్టించగలడా? భగవంతుడే తన్ను తెలుపుకోనిదే, మనం ఆయన్ను తెలుసుకోవడం ఎన్నటికైనా సాధ్యం అవుతుందా? కాబట్టి చెబుతున్నాను, భగవంతుణ్ణే శరణుచొరుడని. తనకు చిత్తము వచ్చినట్లు భగవంతుడు చేయునుగాక. ఆయన స్వతంత్రుడు మానవునిలో ఏమిశక్తి ఉంది?

ఒక వైష్ణవభక్తుడు: ఉన్నది బ్రహ్మమొక్కటే, వేఱేదియు లేదు అనుటను గుర్తించు దశ ఎవనికైనా కలుగుతుందా?

శ్రీరామకృష్ణుడు: భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొననిదే ఆ దశ ఎవనికిని కలుగదు. మానవునికి దేవుని సాక్షాత్కారము కలిగినందుకు కొన్ని గుర్తు లున్నవి. సాక్షాత్కారమునొందినమానవుడు ఒక్కొక్కప్పుడు ఉన్మత్తునివలె ప్రవర్తించును, నవ్వును విలపించును ఆడును, పాడును; ఒక్కొక్కప్పుడు ఐదేండ్ల శిశువువలె నడచుకొనును, అత్యుదారుడుగ నుండును, కపటం ఉండదు, గర్వ ముండదు, సంగ ముండదు, గుణములకు లోబడుట యుండదు, సదానందపూర్ణుడుగ నుండును; ఒక్కొక్కప్పుడు దయ్యమువలె పవర్తించును, శుద్ధాశుద్ధ పూతాపూత విభేదము పాటింపడు, ఒక్కొక్కప్పు డతడు శూన్యదృక్కుల ప్రసరింపజేయుచు జడపదార్థమువలె నుండును, ఏ పనియు చేయజాలడు. దేనినొంటిను కృషి పూనజాలడు.

'నీవు' 'నీది' అను భావము జ్ఞానమునుండి పుట్టువొందునది. "ఓ దేవా, కర్తవు నీవు, ఉపకరణమను నేను. స్వామీ దేహము. మనస్సు, ఇల్లు, కుటుంబము, ప్రాణులు, విశ్వమూ, సకలమూ నీ సొమ్మే, అంతయు నీదే, నాది ఏదియు లేదు," అని పలికించునది జ్ఞానము.

దేవుడు ఎక్కడనో ఉన్నాడు, అతి దూరాన నున్నాడని అజ్ఞాని పల్కును. దేవుడు ఇక్కడనే ఉన్నాడు, అతి సన్నిహితుడుగ నున్నాడు, హృదయములో ఉన్నాడు, సమస్తముగ రూపొందినది దేవుడే, సమస్తమునకును అంతర్నియంత దేవుడే- -అని ఎఱిగినవాడు జ్ఞాని.

(గదిలో నున్న కొందఱు భక్తులను జూపుచు) వీరు ఎంతో జపము చేయుచున్నారు. ఎన్ని క్షేత్రములకో యాత్రలు చేసినారు. మఱి వీరు ఈలా గెందుకున్నారు? వీరి కేల పురోగమనము లేకున్నది?

వీరి సంవత్సరమునకు పదునెనిమిది నెలలు కాబోలు. ఒకసారి నేను హరీశునితో ఈలాగన్నాను. "దేవునికై ఉబలాటం లేనివాడు, కాశికి పోయి లాభం లేదు. దేవునికై ఉబలాటం కలిగినవానికి తానుండుచోటే కాశి ఔతుంది."

వీరు అన్నియాత్రలు చేస్తున్నారు. అంత జపం చేస్తున్నారు. వీరికి సాక్షాత్కారం బొత్తిగా కలుగకుండడం ఎందుచేత? దేవునికొఱకు ఉబలాటం వీరిలో లేకపోవడమే అందుకు కారణం. హృదయపూర్వకంగా దేవునికై తహతహ పడితే చాలు, దేవుడు దర్శనం అనుగ్రహిస్తాడు.

పౌరాణిక నాటక ప్రదర్శన ప్రారంభంలో రంగంమీద ఉల్లాసమూ కలవరపాటు కనిపిస్తాయి. అప్పుడు కృష్ణు డెవ్వరికీ కనిపించడు. తర్వాత నారదుడు ప్రవేశిస్తాడు. వీణవాయిస్తూ మహోత్రంతో 'గోవింద, దామోదరా, నారాయణ' అని శ్రోతలను కరిగిస్తూ తాను కరిగిపోతూ పాడేటప్పటికి, కృష్ణు డిక క్షణమైనా ఎడసి ఉండ లేడు, గొల్లకఱ్ఱవాండ్రజట్టుతో సహా ప్రత్యక్షమౌతాడు.

హరి - భగవత్సాక్షాత్కారము గడించటానికి చాలమందికి అంత సుదీర్ఘ కాలం పట్టడం ఎందుచేతనో?

శ్రీరామకృష్ణుడు : నిజం ఇది, తన అనుభవాలు కర్తవ్యాలు ముగియనిదే మానవునికి దేవునికొఱకై ఉబలాటం పుట్టదు. రోగిని చూపి వైద్యుడు చెప్పుచుండును గదా — కొన్ని దినాలు కానివ్వండి. తర్వాత కొంచెం మందైనా అతనికి మేలు చేస్తుంది" — అని.

రాముని నారదు డడిగాడు "రామా, నీవు అయోధ్యలో కాలం పుచ్చుతుంటే, రావణ వధ ఏలాగు నెఱవేఱుతుంది? రావణుని వధించుటకే కదా నీ వీ మానుషజన్మమును ఎత్తినది?

రాముడు ఈలాగు జవాబు చెప్పాడు— నారదా, మొదట సరియైన కాలం రానీ. రావణుని పురాకృతం ఫలించడానికి ఆరంభించాలి. అప్పు డతనివధకు సర్వమూ సిద్ధం చేయబడుతుంది.

క. వెలకాంత లెందఱైనను కులకాంతకు సాటిరారు కువలయమందున్,
బలు విద్య లెన్ని నేర్చినఁ గులవిద్యకు సాటిరావు, గువ్వలచెన్నా.

వివేకానంద సింహగర్జనము

తిండి లేక, త్రిప్పటచే కాళ్లు అఱిగిపోయి విసిగి నేను మృత్యుగహ్వరమును దాసిన పర్యాయములు ఎక్కువ. దినములతరబడిగా నేను పస్తు లుండినాను. ఒక్క అడు గైత్తి ముందుకు పెట్టలేని పరిస్థితిలో ఉండినాను. ఒక చెట్టు కింద పడిపోదును. ప్రాణము లుత్క్రమించు చున్నవా అనిపించును. నోట మాట వెడలదు. యోచించుశక్తి ఉండదు. తుదకు మనస్సు ఈ క్రింది యాశయములవంకకు మరలినది — "నాకు భయమూ లేదు, మృత్యువు లేదు, ఆకలి లేదు. దప్పి లేదు. సోఽహం, సోఽహం. ఈ సమస్తప్రకృతియు న న్నణంపజాలదు. అది నాకు బానిస. ఓ దేవాధివా ఓ ఈశ్వరేశ్వరా నీ బలమును ఊను. కోల్పోయిన సామ్రాజ్యమును మరల బడయుము. లే. ముందుకు పద ఆగకు." ఈ యాశయములు తలయెత్తగనే పునరుత్తే జితుడనై లేతును. ఇదిగో ఈనాడును జీవించి యున్నాను. ఈ విధముగా, చీకటి క్రమ్మినప్పు డెల్ల, పరమార్థమును ఊనుకో, ప్రతికూలములైన వెల్ల అంతర్ధాన మగును. ఏల యన అదం తయు స్వప్నమే. కష్టములు పర్వతోన్నతములు కానీ, సమస్తమును భయంకరముగను వ్యసన మయముగను ఉండనీ, అంతయు మాయే. భయమును దూలుపుకో, అది పాఱిపోవును. అణచి వేయుము, అది మాయ మగును. అడుగుక్రింద దానిని త్రొక్కివేయుము, అది అంతరించును. భయపడకు. పరాజయము ఎన్నిసార్లు గలిగినను లక్ష్యపెట్టకు. కాలము నిరవధి. ముందుకు పద. మాటిమాటికిని నీశక్తిని ఊను. వెలుగు కలిగి తీరును.

శివానంద లేఖావళి

118

శ్రీరామకృష్ణమఠము
బేలూరు, హౌరా
17 ఆగస్టు 1922

అమ్మా,

చాల దినముల క్రిందట నీ జాబొకటి నాకు చేరినది. నీ దేహమనఃపరిస్థితులు బాగున్న వని అనుకొనుచున్నాను. నీ భక్తియు శ్రద్ధయు దయయు నానాటికిని మఱింతగా వర్ధిల్లవలె ననియు నీకు మనశ్శాంతి చేకుఱవలె ననియు మనఃపూర్వకముగా నేను ప్రార్థించుచుందును. గురుదేవుని నీవు ధ్యానించుకొలది, ఆయన సాన్నిధ్యమును నీ కనుభూత మగుచుండును. శాంతి చేకుఱుచుండును. మన గురుదేవుడు అత్యంతదయార్ద్రహృదయుడు. మనఃపూర్వకముగ కావించిన ప్రార్థనలను ఆయన తప్పక చిత్తగించును.

లౌకికులతో వ్యవహరించునప్పుడు మన మనస్సు కళంకిత మగు ననుట నిజమే. ఒక్క విషయమును నీకు ప్రత్యేకముగ విశేషించి చెప్పుచున్నాను. ఇతరుల తప్పొప్పుల నెన్న డును ఎన్నకు. ప్రజలతో మెలగునప్పుడు తప్పొప్పుల నెన్ను పనిని మానుకో. ఇతరులు తప్పు చేయుచుండుట నీ కన్ను దాకినను, మౌనము వహింపుము. నీవు ఆ తప్పు చేయకు. ఈ విషయమున విశేషజాగరూకత గలిగి యుండుము. ఇతరుల తప్పుల నెన్నువానికి గాని దోషోద్ఘాటనముఃకు చెవియొగ్గువానికి గాని మనస్సు కళంకిత మగును. పతిత మగును. అతనికి భగవద్భక్తి ఎప్పుడును కలుగదు.

ప్రియజననీ, దేవుని సదా స్మరించుచుండు వాని మనస్సులో భయమున కవకాశము లేనే లేదు. మహారాజుగారు (శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వాములు) మరణించిరి. మన కొక్కొక్కరికి కూడ మరణము కల్గు ననుటకు సందేహము లేదు. దేహధారుల కందఱికి మరణము కలిగి తీరును. అయినను దేవు డున్నా డనుటయు, ఆయన కరుణాసాగరు డనుటయు, ప్రేమమయు డనుటయు, భక్తానుగ్రహాకరు డనుటయు ఇది కూడ ఆపాటి సత్యమే.

మరణించిన భక్తు లందఱును దివ్యరూప ధరులై గురుదేవుని దివ్యధామమున నున్నారు. ధ్యానప్రార్థనములు గురుదేవునకును ఆయన వెంబడియున్న భక్తులకును సంప్రీతికరములయి తీరు నని గట్టిగా తెలిసికో. ఇంతకంటె నీకు నే నేమి వ్రాయుదును? నీకును మీకందఱికిని నా హృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులు. గురుదేవు నను గ్రహాము చే నా యారోగ్యము రవంత మిన్నగా నున్నది.

నీ శ్రేయోభిలాషి
శివానంద.

కనకధారాస్తవము

మూలము :
శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత :
అన్నమాచార్య

బాహ్వాన్తరే మధుజిత శ్శ్రితకౌస్తుభే యా
హారావళీవ హరినీలమయీ విభాతి
కామప్రదా భగవతో ఒపి కటాక్షమాలా
కల్యాణ మావహతు మే కమలాలయాయాః.

యా (కటాక్షమాలా) = ఏ కడకన్నుల చూపుల పరంపర
శ్రితకౌస్తుభే = నెలకొన్న కౌస్తుభమణి గలదగు
మధుజితః = మధుసూదను డగు విష్ణుదేవుని
బాహ్వాన్తరే = వక్షమునందు
హరి నీలమయీ = ఇంద్రనీల రత్నాలు నిండిన
హారావళీ ఇవ = హారముల వరుసవలె,
విభాతి = ప్రకాశించునో
భగవతః అపి = భగవంతుడగు విష్ణుదేవునికి సైతము
కామప్రదా = కోరిక లొసంగునట్టి
కమల + ఆలయాయాః = కమలవాసినియగు లక్ష్మీదేవియొక్క
(సా) కటాక్షమాలా = (ఆ) కడకన్నుల చూపుల వరుస
మే = నాకు

కనకధారా స్తవము

కల్యాణం = మంగళమును
ఆవహతు = కలిగించును గాక.

కాలామ్బుదాళి లలితోరసి కైటభారేర్
ధారాధరే స్ఫురతి యా తటిదఙ్గ నేవ
మాతు స్సమ స్తజగతాం మహనీయ మక్షి
భద్రాణి మే దిశతు భార్గవనన్దనాయాః.

ధారాధరే = నీల మేఘమందు
తటిత్ అఙ్గనా ఇవ = మెఱుపుఁ దీఁగవలె
యా = ఏ లోకజనని
కైటభ + అరేః = కైటభాంతకుడగు విష్ణుదేవుని
కాల + అమ్బుద + ఆళి = నీల మేఘముల బారును బోలి
లలిత = చక్కని దగు
ఉరసి = వక్షమునందు
స్ఫురతి = ప్రకాశించుచుండునో
(తస్యాః) సమస్తజగతాం మాతుః = (ఆ) సర్వలోక జననియగు
భృగునన్దనాయాః = భార్గవియన నొప్పు లక్ష్మీదేవియొక్క
మహనీయం = పూజనీయమగు
అక్షి కన్ను
మే = నాకు
భద్రాణి = మంగళములను
దిశతు = ఒసగుగాత.

ప్రాప్తం పదం ప్రథమతః ఖలు యత్ప్రభావా
న్మఙ్గల్యభాజి మధుమాథిని మన్మథేన
మ య్యాపతే త్త దిహ మన్థర మీక్షణార్థం
మన్దాలసాక్షిమకరాకరకన్యకాయాః.

యత్ ప్రభావాత్ = దేని మహిమవలన
మన్మథేన = మన్మథుని చేత
మఙ్గల్యభాజి = మంగళములకు నిలయుడగు
మధుమాథిని = మధుసూదనునందు (శ్రీ మహావిష్ణువునందు)
ప్రథమతః = మొదట
పదం = స్థానము
ప్రాప్తం ఖలు = పొందబడెనో

మన్ద+అలస+అక్షి = కైపుచేతం బోలె సుడియు నేత్రములు గలదగు
మకరాకరకన్యకాయాః = సముద్రరాజతనయ యగు లక్ష్మీదేవియొక్క
మన్థరం = మెల్లనైన (విరివియైన) దగు
ఈక్షణ+అర్ధం = అరకంటి చూపు
మయి = నాయందు, ఆపతేత్ = వ్రాలునుగాక.

విశ్వామరేన్ద్ర పదవిభ్రమదానదక్ష
మానన్దహేతు రధికం మధువిద్విషోఽపి
ఈష న్నిషీదతు మయి క్షణ మీక్షణార్ధ
మిన్దీవరోదర సహోదర మిన్దిరాయాః.

విశ్వ అమర ఇన్ద్ర = సకల సురులయు వారి ప్రభువులయు
పద = స్థానములకు
విభ్రమదానదక్షం = విశేషశోభ నొడగూర్చుటలో సమర్థమయినదియు
మధువిద్విషః అపి = మధుసూదనుడగు శ్రీ మహావిష్ణువునకు సైతము
అధికం = అత్యంతమైన
ఆనన్దహేతుః = ఆనందమునకు కారణమైనదియు
ఇన్దీవర ఉదర సహోదరం = కలువ లోపైపును బోలినదియు అగు
ఇన్దిరాయాః = శ్రీమహాలక్ష్మియొక్క
ఈక్షణ అర్ధం = అరగంటిచూపు
ఈషత్ = ఇంచుక
మయి = నాయందు,
క్షణం = క్షణకాలము
నిషీదతు = నెలకొనును గాక.

కలశపయోధిపుత్త్రి, యల కాంచనగర్భునిఁగన్నతల్లి, క
ల్వలదొరతోడఁబుట్టు, హరివల్లభ, లేములఁబాపు లేమ, సొం
పలరఁగ బద్మమండములయందు వసించెడు తన్వి, లచ్చి, నా
కెలమి సమస్తసంపదల నిచ్చి కృతార్థునిఁ జేయుఁ గావుతన్.

—గోపీనాథం వేంకటకవి.

ఎవ్వనిమూర్తి నార్తి యొకయించుక లేదు, సభాంతరంబులం
దెవ్వఁడు పూజ్యుఁడై మెఱయు, నీ జను లెల్ల సదా విధేయులై
యెవ్వని నాశ్రయింపుదు, రహీనవచోవిభవాభిరాముఁడై
యెవ్వఁడు తేజరిల్లు—నతఁ డెప్పుడు నీకృపవాఁడు భార్గవీ.

—వెన్నెలకంటి సూరయ్య.

ప్రభాప్రసారము
(సంపాదకీయము)

భగవద్గీతసమన్వయోపనిషత్తు

చదువరులలో పరిణతిని గలిగించి జ్ఞాన జ్యోతిని వెలిగించు గ్రంథములలో భగవద్గీత ఒకటి. మధ్యస్థదృష్టితో చూడ గలవారికి అటువంటి గ్రంథములలో భగవద్గీత అగ్రగణ్య ముగకూడ కనిపించును. దీనివిరివియు లోతును గ్రంథాంతరములకు లేవు. సమన్వయమే హిందు సిద్ధాంతసారము. ఆసమన్వయము భగవద్గీతలో కననగునంతగా వేరెందును కనరాదు. పురుష ప్రయత్నమునకును దైవానుగ్రహమునకును, కర్మ నిష్ఠకును వైరాగ్యమునకును, భక్తికిని జ్ఞానము నకును, ద్వైతమునకును విశిష్టాద్వైతమునకును, అద్వైతమునకును, అంతర్వ్యాప్తికిని బహిర్వ్యా ప్తికిని—చక్కని సమన్వయము భగవద్గీతలో సమకూర్పబడియున్నది. కావుననే భగవద్గీతను కేవలము తమమతమునకుమాత్రమే అనుకూల మైనదానినిగాను అన్యమతములకు ప్రతికూల మైనదానినిగాను వ్యాఖ్యానింప బూనుకొన్న వారికి ఆ ప్రయత్నమును సాగనీయని చిక్కులు గలుగుచుండును. భగవద్గీతలకు వక్త శ్రీకృ ష్ణుడు, లేఖకుడు శ్రీకృష్ణద్వైపాయనుడు. ఆ యిద్దఱుకూడ సమన్వయమునకు మూర్తీభావ ములు. ఎన్ని ఆదర్శములకు శ్రీకృష్ణునిలో పొత్తు కుదిరినది! ఆదర్శసుతుడు ఆయనే, ఆదర్శ సఖుడు ఆయనే, ఆదర్శగృహస్థుడు ఆయనే, ఆదర్శపాలకుడు ఆయనే, ఆదర్శ కార్యవ్యగ్రుడు ఆయనే, ఆదర్శవిరామరసికుడు ఆయనే.

పురుషప్రయత్నము : దైవానుగ్రహము

ఈ రెంటిలో ఏది ప్రధానము అనుటను గూర్చిన చర్చ ఈప్రపంచము పుట్టిననాటి నుండి సాగుచునే యున్నది. ఇంకను ఆగ లేదు పురుషప్రయత్నమే ప్రధాన మనుట కొందఱి మతము. దైవానుగ్రహమే ప్రధాన మనుట మఱికొందఱి మతము. 'పురుషప్రయత్నమే ప్రధాన' మను వర్గమువాడు 'నాభవిష్యత్తును రూపొందించుకొనుటో రూపుమాపుకొనుటో నాచేతిలో ఉన్నది'' అనును. ''నీచేత ఏమియు లేదు. దైవసంకల్పము లేనిదే గడ్డిపఱకైనను కదలదు'' అనును ఆ మఱొకవర్గమువాడు. పురుషప్రయత్నమును దైవానుగ్రహమును రెండును ప్రధానములే అనియు తగుపాళ్ళలో ఆ రెండను కలియుటే అమోఘఫలప్రద మనియు భగవద్గీత గుర్తించినది. పురుషప్రయ త్నము లేకున్న దైవానుగ్రహము కలుగదు; దైవానుగ్రహము లేకున్న పురుషప్రయత్నము నిష్ఫలము.

గీత ఉపదిష్టమైనది కురుక్షేత్రకదనరంగ మునగదా, తదనుగుణముగా అది పురుషప్రయ త్నమును పౌరుషముతో పోరాడుటనే కఱవు చున్నది. 'అర్జునా, కాతరతను బొందకు. ఇది నీకు తగదు, శత్రుతాపనా తుచ్ఛమగు హృదయదౌర్బల్యమును త్యజించి లెమ్ము'— మరణము తప్పనప్పుడు, దానికి కదనరంగమున స్వాగత మిచ్చుట లగ్గు. రణమున గెల్చిన పృథ్వీరాజ్యము, రణమున చచ్చిన, వీర స్వర్గము. రణమున గెల్చుటో చచ్చుటో రెండే వరణీయములు. రణమునుండి పరారి యగుట ఎప్పుడును కూడదు.' అర్జునునివలె మనలో ఒక్కొక్కడుకూడ కదనరంగమున— నైతిక కదనరంగమున — ఉన్నాడు. 'లే, పోరాడు' అని అర్జునునకు నేర్పబడిన పాఠమునే మన మందఱముకూడ నేర్చుకోవలసియున్నది. మానవుడు తన్ను తానే పైమెట్టున కెక్కించు

కోవలెను, ఎన్నడును తన్ను దుర్బలునిగ నొనర్చుకోగూడదు. వేల యన ఆత్మకు బంధువు ఆత్మయే. ఆత్మకు రిపువు ఆత్మయే.

గీతలో పదునొకండవ యధ్యాయమును పరికింపుడు. శ్రీకృష్ణు డర్జునునకు తనవిశ్వరూపమును జూపెను. ఆ విశ్వరూపుని వక్త్రమున ధృతరాష్ట్రసుతులును భీష్మద్రోణులును కర్ణుడును స్వపక్షీయులగు ధృష్టద్యుమ్నాది వీరులును ప్రవేశించుచుండుట వారి శిరములు చూర్ణితములగుట అర్జునునకు కనబడెను. 'నీవు పోరాడకున్నను వీరు జీవించియుండరు. నాచే వీరు మునుపే చచ్చిరి. నీవు నిమిత్తమాత్రుడవుగ నుండుము. శత్రువులను తెగటార్చి నిష్కంటకమగు రాజ్యమును బడయుము'' అని శ్రీకృష్ణు డతనికి తెల్పెను. ఇక్కడ సమస్తమునకును కర్త విధాత సర్వేశ్వరుడే అనుట స్పష్ట మగుచున్నది. అంతర్యామియగు నారాయణుడు సర్వజీవుల హృదయము నధిష్ఠించి రంకుల రాట్నమెక్కించి త్రిప్పినట్లుగా, తన మాయచే వారిని త్రిప్పుచుండును. ఈ ఘట్టమున పురుష ప్రయత్న మకించిత్కర మనియు ఈశ్వరసంకల్పమే సర్వమునకును సాధక మనియు చెప్పినట్లర్థమగుచున్నది.

'పురుషప్రయత్నము' 'దైవానుగ్రహము' అను రెంటిలో నొక్కొక్కదాని ప్రాముఖ్యమును నొక్కి చెప్పుచునే భగవద్గీత రెంటికిని సమన్వయమును అతిసమర్థతతో సమకూర్చుచున్నది. 'మా మనుస్మర యుధ్య చ' నన్ను స్మరించుచుండుము యుద్ధమును చేయుచుండుము'' అను వాక్యము పై సమన్వయపు కమానుకు నడిమిరాయి. ఏమియు చేయక చేతులు కట్టుకొని కూర్చుండి సదా దేవునే స్మరించుచుండుటయు వ్యర్థమే. కార్యశూరత్వము గల్గి భగవదున్ముఖత బొత్తిగా లేకుండుటయు నిష్ఫలమే. ''సమస్త కర్మలను ఈశ్వరార్పితములనుగ జేసి, నేను కర్త అను తలంపు వదలుకొని; కామమును మమకారమును శోకమును లేక పోరాడు'' మని శ్రీకృష్ణు డర్జునుని కఱపినాడు. ఈసమన్వయమే తుదిశ్లోకమునను వ్యంజితమైనది—

యత్ర యోగేశ్వరః కృష్ణో
యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః
తత్ర శ్రీర్విజయో భూతి
ర్ధ్రువా నీతి ర్మతి ర్మమ.

యోగేశ్వరుడగు కృష్ణుడును ధనుర్ధరుడగు పార్థుడు నున్నచో — అనగా దైవానుగ్రహమును పురుషప్రయత్నమును రెండు నున్న చోట — సిరియు గెలుపును చెఱగని అభ్యుదయమును నీతియు గలుగు ననుట నా సుదృఢ విశ్వాసము.

అంతర్వ్యాప్తి బహిర్వ్యాప్తి

భగవంతునకు ఉండునది అంతర్వ్యాప్తి మాత్రమా, లేక, బహిర్వ్యాప్తిమాత్రమా? ఈ ప్రశ్నకు నిష్కృష్టమైన జవాబును వైదుష్య మార్గమున చెప్పుట ఎప్పుడును సాధ్యము కాదు. పెడమరులుగా నిలబడి బుద్ధీంద్రియాదులగుండ జూచి పరమార్థమును గూర్చి తీర్పు చెప్పుట వ్యర్థము. బుద్ధియైనను ఇంద్రియములు చనినంత దూరమే, చన గలదు, లేదా, పిచ్చి యూహల వలయములో సుడియుచుండ గలదు. భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు చెప్పుట వైదుష్య విలసితము కాదు. ఆయన చెప్పినది పరమార్థము, ఆయనే పరమార్థము. మూలమును ఈశ్వరుడే, అందుద్భవించి విస్తరిల్లిన జగమును ఈశ్వరుడే అని భగవద్గీత తెల్పుచున్నది.

ఊర్ధ్వమూల మధశ్శాఖ
మశ్వత్థం ప్రాహు రవ్యయమ్
ఛందాంసి యస్య పర్ణాని
య స్తం వేద స వేదవిత్. XV-1

ఈ సంసార మొకవృక్షము, అశ్వత్థవృక్షము, 'న శ్వోపి స్థాస్య తీతి అశ్వత్థః' రేపటివఱకైనను ఉండనిది, క్షణప్రధ్వంసి అనుట అశ్వత్థ శబ్దమునకు వ్యుత్పత్త్యర్థము. దీనికి మూలము ఊర్ధ్వము = మాయాంశజనిత బ్రహ్మమే. శాఖలు మహదహంకారములు, ఆకులు వేదములు, మాయ అనాది కాబట్టి మాయామయమైన సంసారమును అనాదియే అందురు, ఈవృక్షము నెఱిగిన వాడు వేదార్థముల నెఱిగినవాడు. భగవంతుని వ్యాపి ఎంత, జగద్వైశాల్య మెంత అను ప్రశ్నకు భగవద్గీతలో ఆయనే చెప్పిన జవాబు

విష్టభ్యాహ మహం కృత్స్న
మేకాంశేన స్థితో జగత్.

'నా అంశ మొక్కటే యీ సర్వజగత్తును వ్యాపించి ధరించి యున్నది.'' భగవద్గీతలోని సప్తమ నవమ దశమ — ఏకాదశాధ్యాయముల సారార్థము: ఉన్నది భగవంతు డొక్కడే, వేఱేదియు లేదు'' అనుటే. విశ్వాత్మయే జీవాత్మ. విశ్వాత్మ జీవాత్మగ నెట్లయ్యె ననుట మాత్రము దుర్జ్ఞేయము. ఆ విశ్వరూపుని పాణిపాదములు, అక్షిశిరోముఖములు, శ్రోత్రములు ఎల్లెడల ఉన్నవి. మణిహారములో మణులు సూత్రము నందు గ్రుచ్చబడియున్నట్లు సమస్త జగత్తును భగవంతునందు గ్రుచ్చబడియున్నది. దేవుడే సర్వమును అయి యుండనిచో జ్ఞాని సర్వమందును దేవుని, దేవునందు సర్వమును ఎట్లు సాక్షాత్కరించుకోగలడు? వెలుపలనున్న దానిని గూర్చి చెప్పదగిన వెల్ల లోపలనున్న దానిని గూర్చికూడ చెప్పవచ్చు. ఏల యన ''అహ మాత్మా గుడాకేశ సర్వభూతాశయస్థితః'' అనియు ''సర్వస్య చాహం హృది సన్నివిష్టః'' అనియు చెప్పినట్లు సమస్తమునకును ఆత్మగ నుండు వాడు భగవంతుడే. కాకున్నచో విద్యావినయసంపన్నుడగు బ్రాహ్మణునందును గోవు నందును ఏనుగునందును కుక్కయందును కుక్క మాంసమును తినువానియందును పండితు లెట్లు సమదర్శు లగుదురు? ఈ యద్భుత విధానమున భగవద్గీత బహిర్వ్యాప్త్యంతర్వ్యాప్తులను సమన్వయించినది.

సర్వమత సమన్వయము

మతములు పెక్కులైనను అన్నింటి లక్ష్యము ఒక్కడే దేవుడే. ఈ సమన్వయమును లోకమునకు చాటిన ప్రథమాచార్యుడు గీతాచార్యుడే ఈ సమన్వయప్రతిపాదకములైన సూక్తిరత్నములు భగవద్గీతలందు వెదజల్లబడియున్నవి. మచ్చు కొకటి :—

యే యథా మాం ప్రపద్యన్తే
తాం స్తథైవ భజామ్యహమ్
మమ వర్త్మానువర్తన్తే
మనుష్యాః పార్థ సర్వశః. IV-11

ఎవరు ఏ దారిని నన్ను ఆశ్రయింతురో వారిని ఆ దారినే నేను చేరదీసికొందును. అందఱు అన్నివైపుల అనుసరించు దారులును నాయొద్దకు చేర్చునవే'' ఇంతకంటె గంభీరమును విశాలము నగు ప్రతిపాదనము ఉండునా? షికాగోనగర విశ్వమతమహాపరిషద్వేదికపై శ్రీ వివేకానంద స్వామి ఈ శ్లోకమునే ఉదాహరించె ననిన అచ్చెరు వేమి?

అన్ని దారులును దేవునిచేర్చునవే యైనను, ఊరక దారులు మాఱుచుండువారు గంతవ్య

మును చేరజాలరు. ఆర్జవ ముండవలెను, శ్రద్ధ యుండవలెను.

యో యో యాం యాం తనుం భక్త
శ్రద్ధ యార్చితు మిచ్ఛతి
తస్య త స్యాచలాం శ్రద్ధాం
తా మేవ విదధా మ్యహమ్. VII-21

"ఏ భక్తుడు ఏ తనువును శ్రద్ధతో నర్చింప గోరునో ఆ భక్తునకు ఆ తనువునందలి శ్రద్ధనే నేను దృఢమొనర్తును" అనెను శ్రీకృష్ణుడు, ఏల యన

అహం హి సర్వయజ్ఞానాం
భోక్తా చ ప్రభు రేవ చ.

సర్వయజ్ఞములకును భోక్తయు ప్రభువును నేనే" అన్నాడు.

ద్వైతవిశిష్టా ద్వైతాద్వైత సమన్వయము

హిందుమతసర్వస్వమును మూడు శీర్షికల క్రింద ఇమిడ్చివేయవచ్చు—శ్రీ శంకరుల అద్వైతసిద్ధాంతము, శ్రీరామానుజుల విశిష్టాద్వైతసిద్ధాంతము, శ్రీమధ్వాచార్యుల ద్వైతసిద్ధాంతము. ముగ్గురు ఆచార్యులును తమ తమ సిద్ధాంతములకు అనుగుణముగా భగవద్గీతకు భాష్యములు వ్రాసిరి. సమన్వయించుశక్తి 'భగవద్గీత'లో ఉన్నందువలన మువ్విధవ్యాఖ్యలును పొసగినవి. ద్వైతమున కనుకూలములగు ప్రతిపాదనములం దున్నవి. అద్వైతమునకు అనుకూలములగు ప్రతిపాదనములును అందు అనేకము లున్నవి. మచ్చుకు కొన్ని చాలు—

అక్షరం బ్రహ్మపరమం
స్వభావో ఽధ్యాత్మ ముచ్యతే. VIII-3

"వినాశము లేనిది మూలకారణ మగునదే పరమ మగు బ్రహ్మము. ఆ బ్రహ్మము ప్రతి దేహమందును ప్రత్యగాత్మభావమునొందుటచే అధ్యాత్మ మనబడుచున్నది"

అనాదిత్వా న్నిర్గుణత్వాత్
పరమా త్మాయ మవ్యయః
శరీరస్థో ఽపి కౌన్తేయ
న కరోతి న లిప్యతే. XIII-31

ఓ కౌంతేయా, ఈ పరమాత్మ అనాది, నిర్గుణము, అవ్యయము కావున శరీరమందున్నను పరమాత్మకు కర్తృత్వమును ఫలసంగమును లేవు.

యదా భూతపృథగ్భావ
మేకస్థ మనుపశ్యతి
తత ఏవ చ విస్తారం,
బ్రహ్మ సంపద్యతే తదా. XIII-30

నానాభూతములకు ఉత్పత్తిస్థానమును ఉనికిపట్టును ఒక్కటే (=బ్రహ్మమే) అని సాక్షాత్కరించుకొన్న యోగి బ్రహ్మస్వరూపుడగును.

"విశుద్ధవిజ్ఞానమునకును భగవద్భక్తికిని సాధకమైన మానవజన్మము ధన్యము. కావుననే నాకనివాసులుకూడ మానవజన్మమును కోరుదురు. ఈలోకమునగాని స్వర్గలోకమునగాని జీవితమును కోరకు. జీవితతృష్ణ మాయ, బ్రతుకు అశాశ్వత మని గుర్తించి, ఈ అజ్ఞాన స్వప్నమునుండి మేలుకో. మృత్యువశమున బడుటకు ముందే జ్ఞానమోక్షముల సంపాదించుటకు పాటుపడు. జననమరణముల నతిక్రమించి అమృతత్వ మనెడి గట్టును జేరుకొనుటే మానవ జీవితలక్ష్యము."

—శ్రీకృష్ణవాణి, పుటలు 95-6.

బృహదారణ్యకోపనిషత్తు

ముచికుంద

ఓమ్ పూర్ణ మదః పూర్ణ మిదం పూర్ణా త్పూర్ణ ముదచ్యతే
పూర్ణస్య పూర్ణ మాదాయ పూర్ణమే వావశిష్యతే.

ఓమ్ శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః.

పూర్ణ మదియును. నిదియును బ్రహ్మమె యగు, పూర్ణమందుండియే పుట్టు పూర్ణముమఱి పూర్ణమందుండి తీసినం బూర్ణము నీఁక మిగిలియున్నదియుం బ్రహ్మమే యగుఁ జూఁడి.

శాంతి ఓంశాంతి ఓంశాంతి శాంతి శాంతి.

ప్రథమాధ్యాయము

ప్రథమ బ్రాహ్మణము.

ఓమ్. ఉషా వా అశ్వస్య మేధ్యస్య శిరః। సూర్య శ్చక్షుః, వాతః ప్రాణః, వ్యాత్త మగ్ని ర్వైశ్వానరః, సంవత్సర ఆ త్మాశ్వస్య మేధ్యస్య। ద్యౌః పృష్ఠం, అన్తరిక్ష ముదరం, పృథివీ పాజస్యం, దిశః పార్శ్వే, అవా న్తరదిశః పర్శవః, ఋతవో ఒఙ్గాని, మాసాశ్చార్ధమాసా శ్చ పర్వాణి, అహోరాత్రాణి ప్రతిష్ఠాః, నక్షత్రా ణ్యస్థీని, నభో మాంసాని। ఉవధ్యం సికతాః, సిన్ధవో గుదాః, యకృ చ్చ క్లోమాన శ్చ పర్వతాః, ఓషధయ శ్చ వనస్పతయ శ్చ లోమాని, ఉద్యన్ పూర్వార్ధః, నిమ్లోచం జఘనార్ధః, య ద్విజృమ్భతే త ద్విద్యోతతే, య ద్విధూనుతే, తత్ స్తనయతి, య న్మేహతి త ద్వర్షతి వాగేవాస్యవాక్॥ 1

యజ్ఞాశ్వమునకు తల ఉషస్సు. కన్ను సూర్యుడు, ప్రాణము వాయువు, తెఱచుకొని యున్న నోరు వైశ్వానరాగ్ని, దేహము సంవత్సరము, వీపు దివి, కడుపు అంతరిక్షము. పాదపీఠము భువి, పార్శ్వములు దిక్కులు, ప్రక్కయెముకలు విదిక్కులు, అంగములు ఋతువులు, కీళ్లు నెలలును పక్షములును, పాదములు అహోరాత్రములు, అస్థులు నక్షత్రములు, మాంసములు అభ్రము, సగము జీర్ణమైన యన్నము ఇసుక, నాళములు నదులు, ప్లీహకాలిజములు పర్వతములు, రోమములు ఓషధులును వృక్షములును, పూర్వార్ధము పూర్వాహ్ణము, అపరార్ధము అపరాహ్ణము, ఆవులింత మెఱుము, మేనును దులుపుకొనుట ఉఱుము, మూత్రము వర్షము, సకిలింత వాక్కు. ౧

అహర్వా అశ్వం పురస్తా న్మహిమాన్వజాయత, తస్య పూర్వే సముద్రే యోనిః, రాత్రి రేనం పశ్చా న్మహిమాన్వజాయత, త స్యాపరే సముద్రే యోనిః, ఏతౌ వా అశ్వం మహిమానా వభిత స్సమ్బభూవతుః। హయో భూత్వా దేవా నవహత్; వాజీ గన్ధర్వాన్, అ ర్వాసురాన్, అశ్వో మనుష్యాన్, సముద్ర ఏ వాస్య బన్ధుః, సముద్రో యోనిః॥ 2

ఇతి ప్రథమం బ్రాహ్మణమ్.

ఆ యశ్వమునకు ముందటివైపు నెలకొన్న మహిమార్క అను బంగారుపాత్రము పగలు; అది పుట్టిన చోటు తూర్పుసముద్రము. ఆ యశ్వమునకు వెనుకవైపు నెలకొన్న మహిమార్క అను వెండిపాత్రము రాత్రి; అది పుట్టిన చోటు పడమటిసముద్రము. మహిమార్క అను ఈ రెండు పాత్రములును అశ్వమున కిరుపంకల ఉద్భవించినవి. అది హయమై దేవతలను వహించుచున్నది, వాజియై గంధర్వులను వహించుచున్నది, అర్వమై అసురులను వహించుచున్నది, అశ్వమై మనుష్యులను వహించుచున్నది. దానికి లాయము సముద్రము, ఆకరమును సముద్రమే.

ప్రథమ బ్రాహ్మణము ముగిసినది.

ప్రకీర్ణక వ్యాసావళి

శ్రీ రామకృష్ణదివ్యవాణి ప్రకృతిఫలము

హుగ్గహళ్లి కనకలక్ష్మమ్మ

వివేక సూర్యోదయ మైనది. ఎల్లరు మేల్కొనుడు. మీ అజ్ఞానతిమిరము పటాపంచలైనది. మీ మీ కర్తవ్యకార్యములయందు నిష్కాములై ప్రవేశింపుడు. ఇది మీ జీవిత సరళి. నేను అను అహంకారపు వలువయందు నాదియను గుణమును మూటగట్టి వేయుచుండుగులు భారముకాగా మోహజాలక పరితపించితిరి. ఆ గుణభారమును దులిపివేసితిరి. మూట ఖాళీయైనది. ఇపు డేమి చేయుదురు?

అంతయు శాంతిమయమే! స్వర్గము లేదు. నరకము లేదు. దేవత లదృశ్యులైరి. ఇకను మిగులునది మానవులు. సామాన్యమానవులు గారు. సంపూర్ణులు! పరిపూర్ణులు! భూలోకమున నవతరించి, పరలోకముల జూచితిరి. మృత్యువును దిలకించితిరి. జన్మమును గంటిరి. జననమరణముల దప్పించుకొనగోరితిరి. బంధముక్తుల నతిక్రమించితిరి. తిరిగి మానవులైతిరి. దేవతలకు మోక్షము లేదా యనుచున్నారా? లేదు. వారు భగవానుని సామీప్యమునను, సారూప్యమునను విహరించుచుందురు. కాన వారలకు మోక్షము లేదు. సాయుజ్యమును బొందుటకు మానవదేహమే ఆధారము. నిజమునకు దేవత్వము అశాశ్వతము. మీ రాక యెందులకు? ప్రకృతిని జయించుటకు. మిమ్మును అపహరించిన ప్రకృతినుండి, విడివడుటకు. ప్రకృతికాంత యొడిలోని బిడ్డవగు నీవు జీవమను ఫలమవు. ఆ ఫలము నామె పోషించి, పెంచి తన యిచ్చ ననుసరించి, నిన్ను పీడించుకొనుచున్నది. చంపుచున్నది. తిరిగి కనుచున్నది. ముదమార స్తన్యము నిచ్చుచున్నది. ముద్దుబెట్టుకొనుచున్నది. లాలనపాలనముల జేయుచున్నది ఒక్కక్షణమున ఖండఖండముల జేసి సముద్రమున బడవేయుచున్నది. ఇది ఆమె లీలావిహారము. ఆమె లీలావిహారమున నీవు రక్షణను బొందుము. ఎటువలె? ఆమెనే శరణుబొంది ఆమెనుండి విడివడుము. అదెట్లు సాధ్యము? నిజమే ఆమె ఏమరుపాటులేని నాతి. మఱి మాతృహస్తములనుండిన మేలే గదా యందు వేమొ? ఆమె మాయాకాంత. జగద్ధాత్రి! తనపుత్రుని ప్రేమించును. మరియు మృత్యుస్వరూపిణియై త్రుంచును. ఇట్టి ఆమె నుండి తిరిగిరాని శాశ్వతనివాసము నేర్పరచు

కొనుము. అనగా ఆమెయందు సాయుజ్యమను ముక్తిని బొందుము.

మిమ్ములనొక క్షణము పోషించి లాలించి తిరిగి పెను జలధిం బడద్రోయు, ఆమె త్రోపుడుల కేల నిచ్చగింతురు? ఆమె కొలదిచంచల. కాదు కాదు మీవెన్ను ముదిరినదా లేదా యని దెబ్బల గొట్టుచున్నది. నీదెబ్బమోత ఖంగున మ్రోగినచో ఇక నిన్ను తనచేతి యాట బొమ్మం జేయదు. మఱి అట్లు బాగుగ గాలిన ఘటము కావలె ననిన నేమి చేయవలె ననియా? తన్ను అనగా మాయను దెలిసి మటుమాయము గందు అనుచున్న దాపె! మఱి అట్లు ఖాళీ యగుటకు భగవానుని అనంత కృప వలదా? వేఱు భగవానుడేడ నున్నాడు? కాళీమాతయే నిన్ను ఖాళి చేయగలదు. ఆమె నే శరణు బొందుము. ఆమెయే శ్రీరామకృష్ణుడు. ఆమె దివ్యస్వరూపమే గురుదేవుడు. ఆ గురుదేవు నాశ్రయించి, మీ జన్మకర్మ నివారణోపాయమును బొందుడు. ఆతని ప్రేమింపుడు. ఆతనియందు భక్తి కలుగును. ఆతనియందు భక్తివలన జ్ఞానము కలుగును. జ్ఞానమువలన వైరాగ్యము కలుగును. ఆ వైరాగ్యముచే ఆనందము కలుగును. ఆ యానందమే నీ మాతృహృదయము. అట్టి మాతృమందిరమును జేరి శాశ్వతమోక్షమును బొందుము. తన హృదయమను ఆత్మనిలయమును జూపవలెననియే ఆపె తహ, తహ, అందులకే, యీ దూకుళ్ళు, ఫల్టీలు. మఱి ఏ యొక్కరైనను తన నిజనివాసమును, జేరజాలరా యని యాపె ఎల్లప్పు డెదురుచూచుచున్నది. పాపము ఈ పసి నిసుంగులు తమ మాతృరూపమును జూచియే, భీతులగుచున్నారు. అట్లు పిఱికిపందలగు, తన నిసుంగుల నొక్కత్రుటిలో పిసికి పాఱవేయుచున్నదా వీరవిహారిణి! తన జనయిత్రి, ఖడ్గధారిణియైనను ఈ నామమాత్రపురుషులు ఆ చాముండిని జూచి హడలిపోవుచున్నారు. స్త్రీ యన్న నామెయే స్త్రీ! ఆమె శక్తిస్వరూపిణి, విశ్వంభరి, విశ్వరూపధారిణి. అటులు భీరువులు కాబని లేదు. మాతా! యని ముదమార వెళ్ళి ఆపె అంకతలమున గూర్చున్న నామె తన చల్లని అమృతహస్తముచే, మిమ్మాశీర్వదించును. మీ భాగ్యమే భాగ్యము, ఆ జగదేక మోహనమూర్తిని గన్న నేయొక్కరికైనను భయము లేక పోయినను ఆమె సౌందర్యమునకు ముగ్ధులగుదురు. హరి మనంబులు చంచలంబు లగుటయు నిక్కము. వివేకానంద మను నాయుధము మీయొద్ద నున్న మీమాతో ముఖాముఖి నిలిచి, మాటలాడ గలుగుదురు. కొలదిమంది మనసు భ్రమించుచున్నది. ఆమె కాళీమాత! ఆమెను, మీ బాహ్యనేత్రముల జూడ జాలరు. మీ అంతర్నేత్రమును దెఱువుడు. ఆమె పాదముల మీ హృదయ సరసినుండి గలుగు ఆనందమను ధారచే, గడిగి మీ మనోవస్త్రముచే నొత్తుడు. ఇక మీ సంకల్ప వికల్పము లాగుచున్నవి. ఆమెకు ఆ జన్మదాసు లగుచున్నారు. ఇట్లు సద్గురుదేవుని సేవించి, ఆతని నిజరూపును గని, విని, ఆనందించి, అందు లీనుల రగుడు. భయమేల? జీవు డను కసుపిందెను, సద్గురుసంసేవన మను గాలము, కాయగ జేయు, ఆ కాయను వైరాగ్యమును సద్గురుని కృపావృష్టి యను తరుణము, పక్వము చేయుచున్నవి. ఇప్పుడు మీరు వగరుపిందెయై యుండక, తియ్యనిపండుగా పండితిరి. ఇక మాత సంతసించుచున్నది. ఎట్టి గట్టితాడనమునకైనను, భయం బుడిగి, స్థిరచిత్తులై యుండు టెఱింగి,

వీరమాత పుత్రులు మహావీరు లగుట జూచుకొని, యా యాదిమాత మురియుచున్నది. మిమ్ము ఆత్మసామ్రాజ్యపట్టాభిషిక్తుల జేయ నువ్విళ్ళూరుచున్నది. ఇంతకాలమునకు తన హస్తము నలంకరించియున్న ఖడ్గమును తుత్తునియలు చేసి, తన్నోడించిన ప్రియతనూజునకు, ఆ మాత, మకుట మిడి ఆత్మసింహాసన మలంకరింప జేయుచున్నది. వివేకసూర్యోదయమైనది. లెండు మేల్కొనుడు. వివేకుని పట్టాభిషేకమును జూడ వేవేగ రండు. ఆ మాతాపుత్రులు దివ్యగాత్రులు. రామకృష్ణ, వివేకానందుల మలికలయిక! మహానందసమ్మిళితము. అద్భుతము. అచంచలము.

బ్రహ్మానందం పరమసుఖదం,
నిశ్చలం, జ్ఞానమూర్తిమ్,

అనునట్లు వారి దివ్యావిర్భావము చెప్పక చెప్పించుచున్నది, ఏల ఊరకున్నారు? మీ నోటి మౌన మను సంకెళ్లు విడవడ, స్తోత్రము చేయుడు! దేవతలు దివ్యపుష్పవృష్టిని గురిపించుచున్నారు. గంధర్వులు పాడుచున్నారు. మునిగణము ముదితహృదయమున అరమోడ్పు కన్నుల మాతాపుత్రుల జూచుచున్నారు. దిక్పాలకులు, మతులు పోయి, దిక్కుల జూచుచున్నారు. ఏల యీ యుత్సవము? రామకృష్ణ యను నామసుధనుండి, వివేక దివ్యావిర్భావము, కారణమున, లోకము హర్షించుచున్నది.

రామకృష్ణుని చమత్కార హాస్యములు

శ్రీ తుమ్మల పేరారెడ్డిగారు

ఆధ్యాత్మికరంగమున గురువుగ నుండు నర్హత ప్రతియొక్కనికి నుండదు. భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనకే మతాచార్యకము చేయబూనినవారికి శ్రీరామకృష్ణుడు విసుగు విరామము లేక ఎచ్చరికలు చేసి యున్నాడు. కోట్లకొలదిగా ఉన్న ప్రజలలో భగవంతుడే స్వయముగా ఒక రిద్దఱిని, (ఒకరిద్దఱినే,) ఎన్నుకొనును. ఇంచుమించు నిరక్షరాస్యుడైన శ్రీరామకృష్ణుడే అంత గొప్పమతాచార్యుడైనప్పుడు, తా నెందుకు కాగూడదు అని తహసీలుదారు పదవినుండి విరామము చెందిన యొకవృద్ధు డనుకొనె నట! నవ్వుచు శ్రీరామకృష్ణు డొక యైతిహ్యమును జెప్పెడివాడు. కామార్పుకురులో హల్దార్పుకుర్ అను చిన్న సరస్సొకటి కలదు. దాని తీరములను కొందఱు జనులు అశుద్ధపఱచుచుండిరి. అక్కడ స్నానము చేయుటకు వచ్చువారు అశుద్ధపఱచువారిని బిగఱగ తిట్టుచుండెడివారు. కాని మఱునాటి వేకువను ఆ తప్పుపని జరుగుచునే యుండెను. ఆగి పోలేదు. తుదకు పల్లెప్రజలు అధికారులకు తెలుపుకొనిరి. అధికారు లొకపోలీసువానిని బంపిరి. అతడు 'అశుద్ధము చేయరాదు' అని ఒక పలకపై వ్రాసి సరస్తీరమున ఉంచెను. అంతటితో అశుద్ధము చేయువారు అచ్చటికి వచ్చుటను మానుకొనిరి.

ప్రతాపహాజ్రా దాంభికనిష్ఠాపరుడు. తన వైదికాచారపరత నతడు సదా ప్రదర్శించుచుండెడివాడు. 'నాకు కొదువ లే' దనెడి భావమొక బుడగ, శ్రీరామకృష్ణుడు దాని నణపక మానడు. కావున ని ట్లనెను—హాజ్రా హృషీకేశముపఱకు పోయినాడు. నేనంత దూరము

పోజాలనైతిని. గ్రద్దలు రాబందులు ఆకాశమున చాలపై కెగుర గలవు. ఎంత పై కెగిరినను వాని దృష్టి మాత్రము నేలమీది మృతకళేబరముల యందే తగుల్కొని యుండును.'' శ్రీరామకృష్ణుడింకను నిట్లనెను—హాజ్రా ఆధ్యాత్మికముగా చాల పురోగతి చెందియున్నాడు. ఐనను పాప మతనికి ఇంటిచిక్కులు కొన్ని యున్నవి. పిల్లలను విచారించుకొనవలసి యున్నది. అప్పులు తీసియున్నాడు. వానిని తీర్పవలసి యున్నది. ఒక అత్తనుగూర్చి ఆశావాది యగు ఆమె మేనల్లుడిట్లనెనట—''అత్తకు అంతయు బాగుగా నయమైనది. ఏవో కొన్ని బాధలు మాత్రమే ఉన్నవి''. ఆ యత్త పరిస్థితియు హాజ్రాపరిస్థితియు పూర్తిగా నొక్క తెఱగువే. ఈ గుడిలో ఎవనినిగుఱించియైన మనము ప్రసంగింపగోరిన—అట్లు ప్రసంగింపబడు అర్హత హాజ్రా కొక్కనికే కలదు. నే నొక లెక్క లోనివాడను గాను.'' శ్రీరామకృష్ణుడు నవ్వెను. తుపానుగాలికి ఎంగిటాకు కొట్టుకొనిపోయి నట్లుగా, హాజ్రా నీచత్వము కొట్టుకొని పోయెను.

గర్వ్యాలును సంగినాచులును శ్రీరామకృష్ణుని అనాగరకు డనిరి. వీరికి కావలసినది నాగరకతే కాని పరమార్థము కాదు. సరియైన కాలము వచ్చినప్పుడే మనకు పరమార్థప్రబోధము కలుగు నని శ్రీరామకృష్ణుడు గుర్తించెను. పరుండబోవుచు బిడ్డ తల్లితో ''అమ్మా, నాకు విరేచనము వచ్చునప్పుడు నన్ను లేపు'' మనెనట. అమ్మ చెప్పినది, 'వత్సా, విరేచనమే నిన్ను లేప గలదు.' కొంత గ్రామీణుడే, ఎవరు కాదందురు? కాని ఆయనయొక్క రంజకత ఎంత సూటియైనది, సహజమైనది, అమోఘమైనది!

'భగవంతుడు సర్వశక్తి. ఆయన యెదుట వినయము గల్గి అణగి ఉండు'—ఇదే శ్రీరామకృష్ణుని పల్లవి. కొందఱికి సౌందర్యగర్వము ఉన్నది, కొందఱికి సంపద్గర్వము ఉన్నది, కొందఱికి పదవీగర్వ మున్నది: యశస్సుకై అనుసరింపబడు ప్రతిమార్గము మృత్యువులో ర్యవసించునదే అనుట వారికి స్ఫురింపదు. డు ఒక హెచ్చరిక చేసినాడు. కాని మతాచార్యులు చేయు హెచ్చరికవంటిది కాదది. ఆయన చెప్పిన ఉదాహరణము—ఒక త్రాగుబోతు పూజామందిరికి వచ్చినాడు, ఉజ్జ్వలముగా సింగారింపబడియున్న దేవిమూర్తి వంక కన్నులు నిల్పి చూచాడు. చూచి ఇట్లు పల్కినాడు :—''అమ్మా, ఎంత తళతళలని ఉడుపులు నీవు ధరించిన నేమి? ఇక రెండుమూడు దినములలో నీవు గంగలో మునిగిపోక తప్పదు.

దేవుని కలిసికోగోరెదవా, ప్రత్యక్షముగ కలిసికో; దేవుని సాక్షాత్కరించుకొన్న వానికి పుస్తకములతో శాస్త్రములతో ప్రమాణగ్రంథములతో పని లేదు. భగవంతుడు 'బడా బాబు', అందఱికిని పై అధికారి (ఆఫీసరు) వంటివాడు. గుమాస్తాలను బంట్రోతులను స్తుతించు టెందుకు? పైయధికారి పరిచయమును నీవు గడించితి వేని, ఈ క్షుద్రాధికారులు నిన్ను ప్రదక్షిణించి నీకు ప్రణమిల్లుచుందురు.

శ్రీరామకృష్ణు డప్పుడప్పుడు తన కే తగులు నట్లు తమాషమాట లాడుచుండును. ''మట్టి కంటె బంగారము శ్రేష్ఠమైనది కాదు'' అనుట ఆయన పల్లవి. దానిని నిరూపించుటకై ఆయన పైకమును కూడ ఏటిలో పాఱవేసెను. లక్ష్మీదేవి అపార్థము చేసికొను నేమో అను తలంపు ఆయనకు, పిమ్మట కలిగెను. కావున 'అమ్మా నీవు నా డెందమున నెలకొని యుండు' మని లక్ష్మీదేవిని ప్రార్థించెను. ఎవడో ఒకడు భగవ

తిని ప్రసన్నురాలిగా చేసికొనెనట, "ఏమేని వరము కోరవోయి" అన్నదట దేవి అతనితో. అత డడిగిన వరము "నేను నా మనుమనితో పసిడితట్టలో భుజించునట్లు ప్రసాదింపుము" ఒక్క-వరము చేతనే అతనికి పౌత్రప్రాప్తియు పసిడిసంపదయు గల్గినవట, అతనిని బోలిన వాడను తానని శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పుకొనెను.

మహేంద్రగుప్తకు వినుచుండు ఓపిక ఉన్నది. కాని అతడు నోరుకట్టిపెట్టుకొని యుండును. దీనిని గుర్తించి గిరీశఘోషు ఇట్లనెను— "మన మందఱమును వదరుబోతులము. సరే. మహేంద్రగుప్త ఏల నోరు మూసికొని కూర్చుండవలెను?"

తన శిష్యుడగు మహేంద్రగుప్తను సమర్థించుచు శ్రీరామకృష్ణుడు ఒకకవిత్వాభాసము నుదాహరించెను. ఆ యుదాహరణ మందఱికిని రంజకమున నుండెను :— "పలురకాల మానవులపట్ల మనము మెలకువతో వ్యవహరింపవలెను. ఎవ రెవరనగా — నిర్విరామముగా మాటాడుచుండు వదరుబోతులు, ఎంత వెదకినను తమ మనస్సులోతులలో ఏమి కనరానీక సదా నోరు మూసికొని యుండువారు, దాంభిక భక్తితో తులసీదళములను సదా అవతంసించుకొని ఉండువారు, నిజములో వ్యభిచారిణియై మహాపతివ్రతవలె కనిపించుటకు పెద్ద మేలిముసుగు వేసికొని సంచరించు మహిళ, కలుపు మొక్కలు పెరిగి పాఱుదల లేకుండు ముఱుగుడు నీటిగుంట. ఆ గుంటనీటిలో మునిగిన వానికి తప్పక విషజ్వరము వచ్చును. మహేంద్రగు మితభాషియే కాని అతనిని జూచి భయపడవలసిన ఆవశ్యకత లేదు.

విదేశాలను గూర్చిన తెలివి

శ్రీ రంగనాథానందస్వామి

ప్రశ్న : యూరోపియ దేశాలవారికంటెను ఉత్తరమెరికాప్రజలకంటెను మధ్యదక్షిణమెరికా(లాటిను అమెరికా) జనులకు భారతీయాశయాలు భారతీయవిజ్ఞానం ఎక్కువ సుప్రవేశా లని మీ రనుకుంటున్నారా?

జవాబు: 1969-వ సంవత్సరం ఆగస్టు సెప్టెంబరు నెలలలో నేను లాటిను అమెరికాలోని ఎనిమిది దేశాలలో పర్యటించాను, నేను పర్యటించిన దేశాలలో కమ్యూనిస్టు క్యూబా కూడ ఉంది. ఆ దేశాలవారిది క్యాథోలిక్కు సంప్రదాయం. క్యాథోలిక్కు సంప్రదాయం భక్తిసంప్రదాయమే. కాబట్టి ఆ ప్రజలకు భావోద్రేకా లెక్కువ. ఈనాటి భారతీయాశయాలకు వారు ఎంతయూ సుముఖులే. లాటిను అమెరికాలో జాతిభేదాలపాటింపు లేదు. లాటినుఅమెరికాకును ఉత్తరమెరికాకును గల ముఖ్యభేదం అదొకటి. ఉత్తరమెరికావారిది ఆంగ్లోసాక్సనుసంప్రదాయం. శ్యామగౌరవర్ణ జాతులవారికంటె శ్వేతజాతులవారు ఉత్కృష్టులు అనే ఆశయం ఉత్తరమెరికావారి కున్నట్లు కనిపిస్తుంది. స్పెయినుపోర్చుగీసుదేశాలవారి వలసరాజ్యాలు గల లాటినుఅమెరికాలో ప్రజలకు తమజాతి ఉత్కృష్ట మను తలం పున్నట్లు కనిపించదు. అన్నిజాతులూ సమానము లనే

ఉదారాశయమే అక్కడ ప్రచురంగా కన బడుతుంది. మెక్సికో బ్రెజీలు మున్నగు దేశాలలో ప్రజలు అక్కడికి వచ్చువారిని 'మీరెవ' రని అడుగరు. అక్కడ అనేకవర్ణాలవారున్నారు. అందఱూ కలిసి మెలిసి ఉంటారు. అక్కడ జాతిసమస్య లేదు.

వారిది భక్తిసంప్రదాయం అని చెప్పినాను కదా. కాబట్టి ఉద్రిక్తభావసంపద వారిలో ఉంది. పెక్కువిశ్వవిద్యాలయాలలో ప్రజాసమావేశాలలో నాప్రసంగాలను వినడానికి వారు గుంపులుగుంపులుగా వచ్చి క్రిక్కిఱిసేవారు. వారి ప్రేమాదరాలు నన్ను ముగ్ధుణ్ణిచేశాయి. పశ్చిమార్ధభూగోళంలోని యితర దేశాలలోను, ఆ ప్రేమాదరాలు ఉన్నాయి. ఐనా లాటినుఅమెరికాలో హెచ్చుగా ఉన్నాయి. భారతదేశంలోనే కొన్నిరాష్ట్రాలప్రజలలో భావోద్రేకం హెచ్చు. మఱికొన్ని రాష్ట్రాల ప్రజలలో భావోద్రేకం అంతకంటె తక్కువ. ఈలాంటి తారతమ్యం పశ్చిమార్ధభూగోళంలోను ఉంది

ప్రశ్న: బలం యూదుల కుంది. వారి మతాని కుంది. మీ అభిప్రాయంలో వారి బలానికి కీలకం ఏమిటి ?

జవాబు: వారి మతతత్త్వశాస్త్రమే ఆత్మవిశ్వాసాన్ని శ్రమసహనాన్ని కలిగిస్తుంది. వారొక చిన్నవర్గంవారు. మేలేర్చి ఏర్పఱచుకోబడ్డ వర్గం. సాధారణంగా ఇతరులను వారు తమ వర్గంలో కలుపుకోరు. ఇతరులకంటె జాతివిశుద్ధత వీరికి హెచ్చు. తమ ప్రత్యేకతను వారు కాపాడుకుంటూ వస్తున్నారు. వారివర్గబలం పుట్టింది అందునుంచే. ప్రపంచంలో వారికున్న సమస్యయూ అదే. పాశ్చాత్యదేశాలలో నోబెలుబహుమానం గెల్చుకున్నవారు ఈ చిన్నవర్గంలో ఉన్నంతమంది వేఱు ఏ వర్గంలోనూ లేరు. అనేకరంగాలలో అగ్రేసరులు వారే. తమ్ము ఆవిష్కరించుకునే అవకాశాలుకూడ ఇటీవలికాలంలో వారికి యథేష్టంగా లభించాయి.

ప్రపంచంలో వివిధప్రాంతాలలో వీరికి సుదీర్ఘకాలంగా ఉండిన నిరోధాలు ఇటీవలి శతాబ్దాలలో తొలగింపబడ్డాయి. తత్ఫలితంగా వీరు ఉచ్చస్థితికి వచ్చారు. 'కష్టపడు, నీలో నీకు విశ్వాసం ఉండనీ' అను పాఠాలను యూదుల తత్త్వశాస్త్రమే యూదులకు నేర్పింది. తమ కొక జీవితకర్తవ్యాన్ని దేవుడే నిర్ణయించియున్నాడని వీరి విశ్వాసం. ఆ విశ్వాసం అనర్గళ జవసత్త్వాలను ఆ వర్గంవారికి ఇస్తున్నది. భగవద్విహితకార్యనిర్వాహకులం తాము అను విశ్వాసం. నైతికోత్సాహం మతం ఇవియూదులకు ప్రగతిశీలమును ప్రసాదించాయి. అన్యజాతులవారు వీరి నెంత ద్వేషించినా, అణచిపెట్టినా వీరి ప్రగతిశీలం ఆవిష్కృతం ఔతూనే ఉంటుంది. వీరిని తెఱమగొట్టుదు కున్నూ రూపుమాపెందుకున్నూ మాటిమాటికె సాగిన యెన్ని దురుద్యములకు వీరు గుఱి అయ్యారు! ఐనా వీరు మరల మరల ఉచ్చదశకు వస్తునే ఉండినారు. వీరి బలం తేజం పురోగతి ఇంకా సాగుతూనే ఉన్నాయి, తఱచు ఇతరుల అసూయకు కారణమౌతున్నది. వీరు అనుభవించిన బాధలే వీరికి ప్రగతిశీలమును అలవఱచాయి. అమెరికాలో ఒకమూలలో ఒక చిన్న ఉద్యమం కుడి (రైట్) పక్షంలవారి ఉద్యమం అంకురదశలో ఉంది. జాతిదు[illegible]ప్రా లలో ఆ ఉద్యమం నాజీఉద్యమమును బోలినది. వారి ముఖ్యోద్దేశాలలో ఒకటి యూదుల సందఱిని అమెరికానుండి వెడలగొట్టవలె అనడం. అంకురదశలో ఉండే ఈ ఉద్యమానికి

బలం ఎన్నడూ చేకూరకుండును గాక అనడం మన ఆశంస.

ప్రశ్న: అమెరికాలో నడ్డే స్కూళ్లను (భానువార పాఠశాలలను) మీరు చూచారా? భారతదేశంలో ప్రస్తుతం శిశువుల ఆధ్యాత్మిక శిక్షణం ఇండ్లలో నిరాదరింపబడుతున్నది. భానువారపాఠశాలల ప్రణాళికను భారత దేశంలో అవలంబిస్తే భారతీయ శిశువులకు లాభకరంగా ఉంటుం దని మీా రనుకుంటు న్నారా?

జవాబు: భానువార పాఠశాలల వ్యవస్థ చాల బాగుంది. కాని అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలోను ఇతర దేశాలలోను భానువార పాఠశాలలలో నేర్పబడుతున్న విషయాలు నాకు అంతగా ప్రీతికరములుగ లేవు. అన్య మతాలనుగూర్చి తప్పు ఆశయాలు ఆ భాను వారపాఠశాలలలో బోధింపబడుతూ వచ్చాయి. ఇప్పు డది కొంచెం తగ్గింది. బుద్ధిపూర్వకంగా వారు తగ్గించినందువల్ల తగ్గింది కాదు. మత విషయాలలో శ్రద్ధ ఎవ్వరికీ లేనందువల్ల అది తగ్గింది.

సంయుక్తరాష్ట్రాలలో ఒక కాథొలిక్కుల భానువారపాఠశాలకు నన్ను తీసుకు వెళ్ళారు. అమెరికా చర్చిలలో, కాథొలిక్కు-చర్చిలలో సైతం, ఆధ్యాత్మికప్రవచనాలు నానాటికి తగ్గిపోతున్నాయి ఈ ప్రవచనాలు ప్రజలకు దుర్భరా లనిపిస్తున్నాయి. చర్చిలలోకూడ సాంఘికసమస్యలు వియత్నాంయుద్ధము మొద లైన విషయాలు ఎక్కువగా చర్చింపబడు తున్నాయి. భానువార విద్యార్థిశిశువులయెదుట నేను రెండునిమిషాలకాలం మాట్లాడినాను. మానవునిలో అంతర్గతమై ఉన్న దివ్యత్వం, దాన్ని జీవితంలో ఆవిష్కరించుకునే విధము, ఇవి మొదలగు కొన్ని ఆధ్యాత్మికసత్యాలను గూర్చి చెప్పాను. ఈ విషయాలు ఆ శిశువులకు బాగా నచ్చాయి. వారిప్రీతి వారి కన్నుల వెలుగులో కనవస్తుండింది. ఈ ఆధ్యాత్మికా శయాలు వారికి నచ్చిన రీతి నన్నక్కడికి పిలుచుకుపోయిన కాథొలిక్కు 'ఫాదరు' డెందంలోనూ ముద్రితమైంది.

భారతదేశంలోనూ అటువంటి భానువార తరగతులను నెలకొల్పి కుఱ్ఱవాండ్రకు ఆత్మ విద్యను కఱపడానికి విశాలావకాశం ఉంది. కల్కత్తా బెంగుళూరు కొలంబో రామ కృష్ణమిషను కేంద్రాలలో కొన్నిటిలో భాను వారతరగతులు ఇప్పటికే ఆరంభింపబడి ఉన్నాయి. కొలొంబో కేంద్రంలో ఆ తరగతికి ఐదువందలమంది పిల్లలు వస్తున్నారు. వారి శీలాన్ని వ్యక్తిత్వాన్ని ఉదారమైనరీతిలో పెంపొందించుటకు తగ్గరీతిలో ఆత్మవిద్యను కఱపు సామర్థ్యము గల ఉపాధ్యాయులు కావాలి. భారతదేశంలో ఆలాటి ఉపాధ్యాయుల సదస్సులలో పెక్కింట నేను ఉపన్యసించి యున్నాను. ఆ ఉపన్యాసాలలో నేను నొక్కి చెప్పిన విషయం ఇది. వయసున ఎదిగినప్పుడు ఆ శిశువులే ఆక్షేపించదగి ఉండు నటువంటి భావాలను, అవి ఆచారపరంపరాప్రాప్తభావ ములే ఐనా, పిల్లలకు కఱపకూడదు కఱపి నట్లైతే, పెద్దవారైనప్పుడు ఆ పిల్లలు నాస్తి కులుగను విశ్వాసరహితులుగను రూపొందు తారు. పెరిగేకొద్ది వారికి నిజం మఱింతగా నిరూపితమయ్యే విషయాలే బోధించాలి.

అంటే ఇతిహాసపురాణాశయాలలో ఆధ్యా త్మికపరమార్థానికి లక్ష్యములగువానిని తప్ప తక్కినవానిని పిల్లలకు కఱపకూడ దన్నమాట. ఆధ్యాత్మికపరమార్థానికి లక్ష్యములగు వానిలో

ముఖ్యము లివి—మానవునిలో అంతర్గతంగా ఉన్న దివ్యత, దాన్ని సాక్షాత్కరించుకుందుకు అతనికి గల సహజసామర్థ్యం. దివ్యత అవిష్కృతం ఐతే నీతిజ్ఞత, సంఘీభావం, నిస్స్వార్థత, దక్షత అనేవి కలుగుతాయి. ఆధ్యాత్మిక విద్యావిధానపారతమ్యాంశాలు ఇవే. అవతార మహాపురుషుల ఆదర్శాలద్వారా, ఈ సత్యాలను శిశువుల మనస్సులలో హత్తుకొల్పవచ్చు. ఏతదనుగుణంగా శిశువిద్యావిధానాన్ని మనం రూపొందించుకోవాలి. క్రైస్తవులును తమ భానువారతరగతులలో పాఠ్యక్రమాలను మరల పరిశీలించి నిర్ణయించుకోవలసి ఉంటుంది.

ప్రశ్న : 1945-వ సంవత్సరంలో జపాను దేశం అన్నివిధాలా విధ్వంసం చెందింది మరి ఈనాడో, జపానుదేశం అభ్యుదయంలో పరమోచ్చదశలో ఉంటున్నది. భారతదేశచరిత్ర చూడండి. 1947-వ సంవత్సరంలో భారతదేశం ఉన్నతప్రతిష్ఠను గడించింది. ఈనాడును ఆనాడున్నట్లే ఉన్నది ఈదేశం. ఈ రెండు దేశాల భవితవ్యతలు ఇట్లు భేదిల్లడానికి కారణాలు ఏవి అని మీ తలంపు?

జవాబు : మూడు కారణాలున్నాయి. అవి ప్రజలలోనే ఉన్నాయి. జాపానీయులలో మహోన్నతరీతిలో క్రమశిక్షణమున్నది. కృషియందు పరిశ్రమించుటయందు వారికి అభిరతి ఉన్నది. వారు, చాలా మితభాషులు, భావోద్రేకాలను వెల్రగక్కుతూ తమ శక్తులను వారు వెచ్చించరు. వీధులలో వారు జగడమాడడం కాని, ఒకరిపై ఒకరు అఱవడం కాని నేను చూడలేదు. ఇప్పుడు రాజకీయంగా కొన్ని చిక్కులు ద్వేషాలు కొంత వీధిజగడాలు ఏర్పడ్డాయి. కాని, వారిది నిశ్శబ్దంగా పాటుపడే ప్రకృతి. భారతదేశంలో మనం భావోద్రేకాలను అదుపులో ఉంచుకోవడం నేర్చుకోలేదు. ఒకరిమీద ఒకరు కంఠశోష వెలారుస్తూ మన శక్తులను వ్యర్థపరుస్తుంటాము. ఆ శక్తులను శాంతంగా నిశ్శబ్దంగా ఉపయుక్తమార్గాలలో వినియోగించుకోవడం మనం నేర్చుకోలేదు. ఆ నేర్పునే శ్రీవివేకానందస్వామి వ్యక్తిత్వనైపుణి అని పేర్కొన్నారు ఆ నేర్పు మనకు లేకపోవడం మొదటి కారణం.

రెండోది—మనం నిద్రపోతులంగా తయారయ్యాం. మనం అవలంబించిన తత్త్వశాస్త్రం మనలను అలాగు తయారు చేసినది. నా ఉపన్యాసాలలో నేను ఒకానొక జర్మనుకవి పద్యపంక్తులను ఉదాహరిస్తుండేవాణ్ణి. ఆ కవి చెప్పింది—ఇటీవలి శతాబ్దులలో మన ప్రజల విషయంలో అక్షరాలా నిజంగా నాకు తోచింది- ఆ పంక్తుల అనువాదం ఇదిగో—

మధురము నిదుర, మరణము మధురతరము,
మహిని బుట్టక యుండుట మధురతమము

ఇటువంటిదశనుండి మనల మేల్కొల్పడానికే శ్రీ వివేకానందస్వామి అంతగా శ్రమపడింది. ఆయన శ్రమ ఫలితంగా మనకు మెల్లగా కనువిప్పు కలుగుతున్నది. పౌరుషం బలం కార్యదక్షత మనలో తలయెత్తుతున్నాయి. అవి పాశ్చాత్యదేశీయులకందరికిన్నీ సామాన్యంగా ఉండే లక్షణాలు, జర్మనులకున్నూ జపానీయులకున్నూ ప్రత్యేకంగా ఉండే లక్షణాలు. మనలో ఆ గుణాలు పెంపొందితే, మనం ఎందరికైనా మించిపోగలం. ఎందుచేతనంటే మనలో మేధాశక్తికి లోటులేదు. ఆ శక్తిని మనం సృజనాత్మకంగా రూపొందించి సంఘంవైపు మళ్ళించాలి, అది నెఱవేఱడానికి చిరకాలం పట్టుతుంది. మనవారు హలం చేత పట్టి పొలాలలో పని చేసినా, కలం చేత పట్టి ఆఫీసులలో పనిచేసినా,

అంతసేపూ నిద్రమత్తులోనే ఉంటుంటారు. పాఠశాలలలో కాని ఆఫీసులలో కాని మనం ఎక్కువగా పండించ లేక పోవడానికి కారణ మదే.

జపానీయులలో పసిబాల బాలికలు కూడా చాల కష్టపడి పనిచేస్తారు. గలభా చేయరు, వ్యర్థప్రసంగాలు చేయరు. వారి కేకాగ్రమనస్సులున్నాయి. 1958 లో టోక్యోసమీపంలో ఒక మహిళలకళాశాలలో నేను ఉపన్యసించాను. నూర్లకొలదిగా బాలికలు నాయెదుట ఆసీనలై ఉండినారు, జపానీయుల పద్ధతిలోనే కాళ్ళు వెనక్కు మడుచుకొని పిఱుదుల ఆనుకొని కూర్చున్నారు. నా ఉపన్యాసమూ, దాన్ని జపానీయభాషలోనికి అనువదించడమూ ముగియడానికి డెబ్బైయిదునిమిషాలు పట్టినై. అంతసేపున్నూ వాళ్లు కాళ్లను కదల్పనైనా కదల్పలేదు. గమనమును ఇటూ అటూ చెదరనీయక తదేకతానంగా వింటూ ఉండినారు. దేహాలను మనస్సులను అదుపులో ఉంచుకోవడం వారు నేర్చుకొన్నారు. మనస్సుకు తర్ఫీదును సమకూర్చే విద్యయే విద్య. మనస్సులోనికి విషయాలను గ్రుక్కునటువంటి విద్య విద్య కాదు మనదేశంలో మనం చేస్తుండేది ఇది. చక్కదనమందున్నూ సక్రమతయందున్నూ మోజు గలవారు జపానీయులు

భారతదేశంలో విద్యార్థుల సమితులలోగాని వృద్ధులసదస్సులలోగాని నీవు ఉపన్యసిస్తున్నావనుకో. ఒక పక్షి ఆ వైపు పాటాడినా, శ్రోతలందఱూ ఉపన్యాసం వినడం చాలించి ఆ పక్షివంక చూస్తారు. ఏకాగ్రచిత్తం మనకు లేనే లేదు. జపానులో మనస్సును సుశిక్షితం చేయడమే విద్య. మనదేశంలో మనస్సును విషయాలతో నింపడమే చదువు. వారికీ మనకూ ఉండే ఈ భేదానికి అనుగుణంగానే సాధనలూ సిద్ధులూ కూడా భేదిల్లుతాయి.

మూడోది: రెండో ప్రపంచ యుద్ధమునకు అనంతరం జపానుకొక గొప్ప అనుకూలపరిస్థితి ఏర్పడింది. తమ దేశరక్షణకై ఒక్క పైసా అయినా జపాను వెచ్చింపనక్కఱ లేదు. జపాను దేశరక్షణకై అమెరికావారు కోట్లకొలది పైకం వెచ్చించారు. ఈ అనుకూలపరిస్థితిని సద్వినియోగపఱచుకొని లాభపడ్డారు జపానీయులు. ఐతే ఈ పరిస్థితి ఇప్పుడు మారుతున్నది. తన బాధ్యతలను తానే వహించవలసిన నిర్బంధం జపానుకు తిన్నగా కలుగుతున్నది. పరిశ్రమలలో వ్యవసాయంలో జపాను దేశంలో జరిగే ఉత్పత్తి తక్కిన దేశాల ఉత్పత్తిని అతిక్రమించిపోయి ది, నౌకానిర్మాణంలో జపాను అమెరికాను ఇంగ్లండునుకూడా మించిపోయింది. సంవత్సరానికి రెండుకోట్ల టన్నుల నౌకానిర్మాణం జపాను చేస్తున్నది ఇది వారి జాతీయకౌశలమునకు తార్కాణం. వారి తత్త్వశాస్త్రానుగుణంగా ఉంటుంది వారి శీలం.

శ్రీవివేకానందస్వామి మనకు ప్రసాదించిన నూతన తత్త్వశాస్త్రం భారతదేశరంగంలో పరిణామం కలిగిస్తుం దనే విషయంలో నాకు సందేహం లేదు. ఈ నూతనతత్త్వశాస్త్రం మన సనాతనసాంప్రదాయికగీతాతత్త్వశాస్త్ర వికసితరూపమే. ఇది ఫలప్రదం కావడానికి కొంతకాలం పట్టుతుంది. మనం తొలగించుకోవలసిన బరువులు ఎన్నో ఉన్నాయి. అవి తొలగితేనే నూతనాశయాలు వేరులుపాఱి ఫలోన్ముఖము లౌతాయి. ఐతే అది తప్పకుండా జరిగి తీరుతుంది. సర్వతోముఖకౌశలం మనకు కలిగించడమే భారతదేశచరిత్రలో ఆధునిక యుగ లక్ష్యం 'మానవులను రూపొందించు విద్యావిధానంమీదను, మానవత్వానికి మెఱుగులు దిద్దు పారమార్థికపరత మీదను' శ్రీవివేకానందస్వామి సదా ఊనిక ఉంచడం కూడ ఇందుకే.

పరిప్రశ్నము

[జిజ్ఞాసువుల ప్రశ్నకు శ్రీమత్తపస్యానందస్వాముల జవాబు]

ప్రశ్న: కౌతస్కుతం తర్కం అగి నమ్మకానికి అవకాశం ఇచ్చేది ఏమెట్టులో?

జవాబు: తర్కమున్నూ విశ్వాసమునూ కొంతదూరంమాత్రమే కలిసి ప్రయోగమించ గలవు, అవి కార్యసాధకములు అయ్యే రంగాలు వేర్వేరు. ఇంద్రియాలు గ్రహించిన విషయాలే తర్కానికి ఆధారాలు. తర్కం రెండువిధాలు. మూలసూత్రాన్ని ఆధారపఱచుకొని లక్ష్యాలను నిర్ణయించడం (డిడక్షన్) ఒకవిధం. లక్ష్యాలను ఆధారపఱచుకొని మూలసూత్రాన్ని గుర్తించడం(ఇండక్షన్)ఒకవిధం. మొదటివిధంలో మూలసూత్రం ఒకటి నిరాక్షేపంగా అంగీకరింపబడుతుంది. ఆ మూలసూత్రం ఏలాగు సిద్ధించింది అంటే ఇంద్రియగోచరాలైన లక్ష్యాల ఆధారంచేతను పరిశోధించడంచేతను సిద్ధించిందే. కాబట్టి తర్కానికి ఆధారాలు ఇంద్రియములు గ్రహించే విషయాలే. ఆ విషయాల కార్యకారణసంబంధాన్ని గుర్తించి ఉపపన్నములైన సామాన్యసూత్రాల కనుగొనడమున్నూ, వానిచే వ్యంజితములైన అర్థములను తర్కశాస్త్రానుసారం పరిగణించడమున్నూ, ఈరీతిగా ఆ విషయాలను అవగాహనచేసికునే ప్రజ్ఞకు సహకరించడమున్నూ తర్కశాస్త్రప్రయోజనాలు.

ఇంద్రియగోచరాలైన విషయాలను తర్కశాస్త్రం సృజించదు, ఉన్న విషయాలను చూచి సంబంధానుగుణంగా వానిని క్రమపరుస్తుంది. కాబట్టి ఇంద్రియాలు స్వయంగానో యంత్రాల సాహాయ్యంతోనో గుర్తించిన విషయాలు ఉంటేనే తర్కం అమోఘంగా పనిచేస్తుంది. ఇంద్రియాతీతవిషయాలలో తర్కం విశ్వాసార్హం కాదు, 'అదీ సుసంభవమే ఇదీ సుసంభవమే' అన్నట్లు ఏకాగ్రతా శూన్యమైన తలంపులను వైదుష్యరూపమైన అజ్ఞానాన్ని కలిగిస్తుంది. ఎన్ని ఊహల కది అవకాశం ఇచ్చినా దేవునిగూర్చి కాని ఆయన స్వరూపస్వభావాలనుగూర్చి కాని, తర్కం మనకు ఎటువంటి విశ్వాసమును కలిగించజాలదు.

ఆధ్యాత్మికరంగం దేశకాలాతీతం ఈ రంగంలో నమ్మదగిన విషయాలను అంతః ప్రబోధం మాత్రమే ఇంద్రియాతీతమైన జ్ఞానం మాత్రమే మన కొసగగలదు. ఈ రంగంలో తర్కం ఉపయోగపడుతుం దనుకోవడం, అసాధ్యమైనదాన్ని నిరీక్షించడమే. అతీంద్రియ జ్ఞానం మనకు కలుగుటకు ముందు, దేశకాల పరిచ్ఛిన్నమైన ప్రస్తుతపు మనపరిస్థితిలో దేవు డున్నా డనే ఆశయంతో మనం ముందంజ వేయడం ఎట్లు సమకూరుతుంది? 'నమ్మకానికి' 'విశ్వాసానికి' అవకాశం ఇప్పుడే

'విశ్వాసం' అంటే, మార్గాంతరాలలో అర్థం చేసుకునేందుకు శక్యం కాని విషయాలను నమ్మకమే ఆధారంగా అంగీకరించడం. నమ్మకానికి యేమి ఆధారం అంటే, శాస్త్రమో గురువచనమో అందుకు ఆధారం. జీవితంలోని క్షుద్రవిషయాల కన్నిటికి, 'మర్మం' 'మర్మం' అంటూ వంచించే వారివంచనలకు - ప్రజలు నమ్మకాన్ని తోడ్పఱచుకుంటే, అది దుర్వినియోగం అవుతుంది. తర్కానికి అందని ఇంద్రియాతీతవిషయములకు మాత్రమే ప్రజలు నమ్మకాన్ని తోడ్పఱచుకుంటే, అది సద్వినియోగం అవుతుంది. దేవు డున్నాడా? ఎట్టిది ఆయన స్వరూపం? దేహత్యాగానంతరం జీవితం ఒకటి ఉందా? జీవితాని కొక పరమార్థం ఉందా? పరమపురుషార్థం లభించా

లంటే మనం యేలాగు జీవితం గడపాలి? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానములను శాస్త్రములను బట్టి నిర్ణయించవలసిందే, దేవుడు స్వయంగానో (అద్వారకంగానో) పరజ్ఞానసంపన్నులగు జగదాచార్యులద్వారానో (సద్వారకంగానో) తెలిపిన విషయముల పేటికలే శాస్త్రాలు. మన ఇంద్రియములకు ఆ ఉత్కృష్టమూలవిషయాలు గోచరించనంత మాత్రంచేత సదా సంశయాత్ములుగా ఉండడం తప్పు. ఇంద్రియగోచరములైన క్షుద్రవిషయాలలో మన వినోదానికి అందే విషయాలలో కూడ సొంతబుద్ధిని ఉపయోగించుకొనక ఎవరు యేమిచెప్పినా అంగీకరించే గ్రుడ్డి నమ్మకం యేలాగు చెడ్డదో ఇంద్రియాతీత తర్కాతీతవిషయాలలో మొండిగా సందేహిస్తుండడం, అలాగు చెడ్డది.

తలదాల్చదగిన శాస్త్రాలు యేవి? ప్రామాణికులైన గురువు లెవరు? తలదాల్చదగిన శాస్త్రాలు వేదాలు, అవి అపౌరుషేయములు, నిత్యములు, యుగయుగములుగా తరతరములుగా మానవులకవి ఉత్సాహప్రదములుగా ఉంటున్నాయి ప్రామాణికులైన జగదాచార్యులు పరజ్ఞానసంపన్నులు అద్భుతప్రభావ సమంచితులు స్వార్థపరత బొత్తిగా లేని విశ్వశ్రేయోభిలాషులు.

శాస్త్రాలను ఆచార్యులను ఎన్నుకోవడంలో ప్రజలకు స్వేచ్ఛ ఉన్నది. వారు వివిధ మత సంప్రదాయాలలో జన్మించినవారు. ఈకాలంలో ఎక్కడెక్కడి సంస్కృతులకూ దేశాలకు సాన్నిహిత్యం ఏర్పడింది. కాబట్టి నచ్చిన సంప్రదాయాన్ని అవలంబించి సోత్సాహుడు కావడానికి మనుష్యునికి స్వేచ్ఛ ఉంది. తన జిజ్ఞాసకు ఒక మతంకంటె మరొకమతం సమకూర్చే సమాధానం ఎక్కువ నిర్వృతికరంగా ఉండినప్పుడు ఆ మతాన్ని అవలంబించే హక్కు మానవునికి కలదు. పరిణతప్రజ్ఞుడు మేధానిధి విశ్వసించేచోట—విశ్వాసార్హత ఉండాలి.

విశ్వాసార్హతను ప్రస్తావించాం కాబట్టి, విశ్వాసానికి సముచితస్థానం నిర్ణయించడంలో కూడ తర్కం ఎంతవరకు పనిపడుతుందో యోచించాలి. తర్కం ఇంద్రియగోచరవిషయాలలో కార్యకారణాది సంబంధమును గుర్తించి పరిజ్ఞానాన్ని నిర్మించుకుంటుంది కదా, అట్లే ఇంద్రియాతీతానుభూతుల సంబంధాన్ని గుర్తించడంలోను వానికిన్ని ఇంద్రియజగత్తులోని విషయాలకున్నూ గల సంబంధాన్ని గుర్తించడంలోను తర్కం మనకు సహాకరించగలదు. విశ్వాసమునకు లక్ష్యమైన సత్యమునకున్నూ తర్కంవల్ల తేలునటువంటి నిర్ణయమునకున్నూ పరస్పరవిరోధం ఉండనక్కరలేదు. ఇంద్రియగ్రాహ్యవిషయాలున్నూ ఇంద్రియాతీతానుభూతులున్నూ ఒకదానితో ఒకటి పొసగి ఉంటేనే సమష్టి ప్రపంచపరిజ్ఞానం రూపొందుతుంది. తర్కం మూలంగా వానిని వీనిని పొసగించేందుకు భారతీయ వేదాంతులున్నూ పాశ్చాత్య మతాచార్యవరేణ్యులున్నూ ప్రయత్నించారు. కాని తర్కానికి పరిమితి ఉన్నది. ప్రకృత్యతీతతత్త్వం మన తర్కానికి అందినదైతే, అది ప్రకృత్యతీతం కాకుండాపోతుంది. ఆత్మతత్త్వం తర్కానికి అందదు అనే జ్ఞప్తి మనకు సదా ఉండకపోతే, తర్కానికి అందని తత్త్వం లేనే లేదని త్రోసివేసే తప్పుకు భాజనుల మౌతాం. తర్కానికి నిలవజాలని విషయాలు వేరే, తర్కానికి అతీతమైన విషయం వేరే. తర్కానికి అతీతమైనదాన్ని అంగీకరించే సందర్భంలో తర్కాన్ని త్యజించవలసిందే. మానవుని అనగా మానవశక్తియూ తర్కసామర్థ్యమున్నూ పరిమితాలనిన్నీ, ఒక మెట్టుకు పైన అవి ప్రసరింపజాలవనిన్ని ఒప్పుకొని, దానికి పై మెట్టుదైన ఆత్మ

స్వరూపాదికమును గ్రహించడానికి శాస్త్ర ప్రమాణమును గురూపదేశ ప్రమాణమును మాత్రమే ఆధారపఱచుకోవాలి.

ఉదాహరణార్థం 'దేవు డున్నాడా లేడా' అనే విషయం గ్రహింతాం. జగత్తు అనే కార్యం ఉన్నందువల్ల జగత్కారణమైన దేవు డుండక తప్ప దని తర్కం ద్వారా తీర్మానించవచ్చు. దేవుడు సర్వశక్తి అని సర్వజ్ఞు డని కరుణాసాగరు డని అందఱూ అంగీకరిస్తున్నారు. కాని ఆ గుణాలను ఆయనసృష్టికి ప్రక్కన ఉంచి చూస్తే పొత్తు పొసగదు. దేవుడు సర్వశక్తియూ సర్వజ్ఞుడూ కరుణాసాగరుడూ ఐతే ఆయన కావించిన సృష్ట పాపపంకిలముగను దుఃఖబహుళముగనూ ఉంటుందా? సృష్టిలో పాపమూ దుఃఖమూ ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తున్నాయి. దేవు డున్నా డనడం తర్కానికి నిలవదు కాబట్టి, దేవుడు లే డని త్వరపడి తీర్మానించవచ్చు. కాని దేవుని ఉనికి మహర్షులయు యోగులయు స్వానుభూతులచే నిరూపితమై యున్నది. కరుణాసాగరుడైన దేవుని ఉనికిని దేవునిసృష్టిలోని దుఃఖబహుళతను ఒకదానితో ఒకదానిని పొసగించేందుకు తర్కం ప్రయత్నిస్తున్నది, కాని నెగ్గజాలకున్నది. ఆ విషయం తర్కమునకు అందని పైమెట్టుది అని మనం గుర్తించక తప్పదు. తర్కమునకు పైమెట్టున పనివడునది, విశ్వాసం, విశ్వాసానికి పైమెట్టున సాక్షాత్కారం, అపరోక్షానుభూతి. ఖండజ్ఞానం విశ్వాసం, అఖండజ్ఞానం సాక్షాత్కారం, ఇంద్రియాతీతరంగంలో మాత్రమే విశ్వాసాన్ని వినియోగించుకోవాలి, తర్కమార్గం అందుకోజాలని రంగం అది.

లోవెలుగులు

కీ. శే. కులపతులు ముట్నూరు కృష్ణరావుగారు

పార్థక్యం, ఐక్యం

సోదరా, మానవునిబుద్ధి పదునుగల శస్త్రజ్ఞుని కత్తి వంటిది. ఎట్టి గహన విషయాన్నయినా భేదించి, అంగ ప్రత్య[illegible] చేయగలదు—బుద్ధి నిజంగా వజ్రభేది. బుద్ధి నిశితమైనకొద్దీ, భేదాల నెక్కువగ తరచి పరీక్షించడంలో ఆసక్తి మెండగుతూ ఉంటుంది. సామాన్యధర్మాలతో తృప్తిపొందక విశేష ధర్మాలను, ధర్మాల తారతమ్యాలను, విశిష్ట లక్షణాలను వ్యవచ్ఛేదం చేసుకొంటూ పోతుంది.

నేటి జడవైజ్ఞానికులు చూడండి. ఎన్ని క్రొత్తక్రొత్త శాస్త్రాలను శాఖోపశాఖలుగ విస్తరింపజేస్తున్నా రంటారు? Specialisation నేటి వైజ్ఞానిక సంపదయొక్క కీలకం. వస్తువులమధ్య పార్థక్యాన్ని పరిశీలించడంవల్ల, భౌతిక విజ్ఞానం అభివృద్ధి పొందుతున్నది ప్రపంచంలోనే కాదు, ఈ బుద్ధి ఇట్లా వ్యవచ్ఛేదనం చేసేది. భావజగత్తులో ఈ అంగ ప్రత్యంగ పరిశీలనం మరింతగ విలసిల్లుతున్నది. మానవ వాఙ్మయం వర్గీకరణాత్మకం కాదూ? వ్యాకరణం అంటే ఏమిటి? గణితశాస్త్రంలో సహజలక్షణంగా ప్రవర్తిల్లే విభజనసూత్రమే మానవవిజ్ఞానాన్నంతా శాసిస్తున్నదని కొంచం పరిశీలిస్తే బోధపడుతుంది. అందుకనే మానవుని బుద్ధిని Divisive consciousness అని ఒక తత్త్వజ్ఞుడు నిరూపించాడు.

ఈ భేదజ్ఞానాన్ని అనుభూతం చేసుకొంటు న్నప్పుడు పార్థక్యం ఐక్యజ్ఞానానికి సాధన భూతమగుతుంది. శబ్దస్పర్శరూపరసగంధాల్లో ఒక్క-శబ్దాన్ని అనుభవగతం చేసుకొనే నాదో పాసకులను చూడండి.

నాదసుధారస నిమగ్నుడైన గాయకునకు నాదమే సర్వమై, విశ్వరూపందాల్చినా, నాదం ద్వారా బ్రహ్మ స్పర్శసుఖాన్ననుభవిస్తాడు. అట్లాగే రూపోపాసకుడు సర్వం రూపాత్మకమైన కొద్దీ రూపాన్ని అమృతభాండంగా చిద్విలా సంగా చేసుకొంటాడు. అంశజ్ఞానం అనుభ వంలో అంశంగా నిలవదు. నదులన్నీ మహా సాగరంలో కలియునట్లు ప్రతిఅంశము పూర్ణ త్వానికి దారితీస్తుంది.

గౌతమశాక్యముని లోకంయొక్క దుఃఖం లో లీనమై కరుణరసామృతాన్ని గ్రోలాడు. ఏసునాథుడు జనకజన్య భావంద్వారా, వాత్సల్య రసానుభూతిని పొందాడు. గౌరాంగ స్వామి మధురమహాభావాల్లో ఈదుకొంటూ పోయి, ఆనందవారిధిలో కరిగిపోయినాడు. బుద్ధి కల్పించుకొనే అంశజ్ఞానానికి పరమార్థత ఉన్నది. అనేకం ఏకంలోకి, పార్థక్యం ఐక్యం లోకి, భేదం అభేదంలోకి, సాకారం నిరాకారం లోకి, అవిద్య విద్యలోకి, చీకటి వెలుగులోకి తీసుకొనిపోయే ద్వారాలుకాని అవరోధాలు కావు—ఈ అంశలు.

ఎందుచేత? జ్ఞానం నిజంగా విద్యావిద్యల కతీతం—అనగా జ్ఞానానికి విద్యావిద్యలు రెండూ అంగములు, అంతర్భూతములు. అవిద్యయా మృత్యుంతీర్త్వా, విద్యయా అమృత మశ్నుతే—అనలేదూ మన బ్రహ్మజ్ఞనులు?

సాంతంలో అనంతం

సోదరా, బుద్ధి స్ఫటికం వంటిది. దానిని నిర్మలం చేసినకొద్దీ స్వచ్ఛమగుతుంది. ఎంత స్వచ్ఛమయినా, తెల్లకిరణాన్ని సప్తవర్ణములుగ చీల్చే గుణం దానికిపోదు.

అట్లాగే నీ చిత్తం ఎంత స్వచ్ఛమైతే ఏమి, దానికి భేదజ్ఞానం వదలదు. భేదాలను కని పెట్టడంలోనే ఉన్నది దాని శబలతా, విలాస మూను.

ఈ భేదజ్ఞానమే లేకపోతే, సృష్టే లేదు. "సకామో అజాయత బహుస్యాం ప్రజా యేయేతి" అని కాదూ మన ఋషులు సృష్టి రహస్యాన్ని ఉద్ఘాటించింది?

తన్ను తాను బహు రూపాల్లో చూచుకో వడంలోనే ఆత్మ తన శక్తిని తాను కొలుచు కొంటున్నదన్న మాట.

అదే మాయాశక్తి. మాయ అంటే అలీక కల్పనకాదు. "మా" ధాతువుకు కొల్చుకోవడం అని అర్థం. మానం, మాత అనే పదాలు లేవు? అమేయమైన దానిని కొల్చుకోవడ మేమిటి అని శంకా? ఆ కొల్చుకోవడానికి ఒక అంతమనేది ఉంటే నీ శంక బాధిస్తుంది. దీనికి తరుగులు విరుగులు లేవు. అది అక్షయం, అనంతం. ఆత్మ యొక్క-మానం బ్రహ్మమానం. దేశకాలా లను మ్రింగివేసేమానం. తన్ను తాను అతిక్ర మించేమానం. అందుకనే అది "విభక్తమివ" విభక్తంవలె కనబడుతుంది, కాని నిజంగా అవిభక్తమన్నాడు గీతాకారుడు. మన బుద్ధి కీరహస్యం అగమ్యంగా ఉండవచ్చు. కాని ఇది ప్రత్యక్షంగా గోచరించే సత్యంకూడాను.

ప్రకృతిలో ఏ అణువు విడిగ, ఇతర అణువులతో సంబంధం లేకుండా ఉంటున్నది? ఏ అణువు కా అణువైనా, అన్ని అణువులు ఒక దానిచుట్టూ ఒకటి తిరుగుతూ, కలసి మెలసి క్రీడలో పాల్గొంటున్నాయి.

ఇంకా లోతుగ చూస్తే ప్రతిఅణువూ ప్రక్క అణువును గుర్తిస్తూ ఒక ఆటలో, ఒక పాటలో తెలిసి పాల్గొంటున్నాయా అని తోస్తుంది. ప్రతి అణువు సర్వంలో ఉండడమే కాదు, సర్వమూ ప్రతి అణువులోను ఇమిడి ఉండకపోతే, ఈ కలయిక సంభవంకాదు. ఎక్కడ నానాత్వమున్నదో, దానిమూలంలో ఏకత్వం లేకపోతే, నానాత్వం ఒక కూటంలో, ఒక విశ్వంగా, ఒక ప్రణాళికలో ఎట్లా ఇమిడి ఉంటుంది?

నీ బుద్ధి భేదజ్ఞానంలో వ్యవహరిస్తున్నదంటే, ఆ జ్ఞానం వెనుక అభేదజ్ఞానం కూడా అవినాభావంగా ప్రకాశిస్తున్న దన్నమాట. నీ అంతరంగంలో అభేదజ్ఞానం ప్రకాశించకపోతే, భేదజ్ఞానంకూడా నీకు అనుభూతమయ్యేది కాదు.

కాబట్టి భేదజ్ఞానం అభేదాన్ని నశింపజేయటం లేదు. అభేదము భేదాన్ని నిరాకరించటం లేదు. భేదాభేదములు రెండూ సత్యముయొక్క భిన్న దిక్కులు కావడంవల్ల, ఒక దానిని విడిచి ఇంకొకటి లేదు. సత్యం భేదాభేదములను సమంగా అంతర్భుక్తం చేసుకునే మహాభావం.

వారలు - విశేషాలు

శ్రీకృష్ణజయంతి-శ్రీరామకృష్ణమఠము మద్రాసు-4

1973-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల 21-వ తేది మంగళవారంనాడు శ్రీకృష్ణజయంతి మదరాసు శ్రీరామకృష్ణమఠంలో మహాభక్త్యభినివేశంతో యథావిధిగా కొనియాడబడింది. ప్రొద్దున గుడిలో భగవద్గీత పూర్తిగా గోష్ఠీ పారాయణం చేయబడ్డది. సాయం ఆరాత్రికానంతరం జన్మాష్టమి విశేషపూజ భజనసంకీర్తన సనాథంగా నిశీథంవఱకు సాగింపబడింది. ప్రసాదవినిమయంతో నాటి కార్యక్రమం ముగిసింది.

26-8-73-వ తేది భానువారం శ్రీకృష్ణజయంతి సందర్భంగా సాయలంకాలం 6గంటలకు వివేకానందహాలులో పౌరమహాసభ సమావేశమైనది. శ్రీ ఎ. ఎన్. పరశురాంగారు శ్రీకృష్ణావతారపు మెఱుగులను మేలుములను గూర్చి తమిళంలో ఉపన్యసించారు. ఉపన్యాససారం: శ్రీకృష్ణుడు జీవించియుండినది పూర్వయుగంలో ఐనా, ఈ యుగంలోను భక్తుల డెందాలలో ఆయనమూర్తి స్పష్టంగా నిజంగా ప్రసక్తంగా ప్రముఖంగా ఉంటున్నది. దుష్టసంహారమును ఆయన సంకల్పమాత్రంచేత అనాయాసంగా నిర్వర్తింపగలిగినా, భువిపై అవతరించిం దెందుకు? తన సంశ్లేషానందాన్ని భక్తవతంసులకు ప్రత్యక్షంగా సమకూర్చడానికి. ఆయన కావించిన సంహారాలుకూడా కృపాకార్యాలే. శ్రీకృష్ణునికి ఎవరు దేనిని మనఃపూర్వకంగా సమర్పించినా, వారికి కలిగే ప్రతిఫలం మోక్షం! పూతన కృష్ణునికి మనఃపూర్వకంగా విషం సమర్పించింది. అందుకు ఆమెకు కలిగింది కేవలం

మరణం గాదు పునరావృత్తిరహితమైన మోక్షం. శ్రీకృష్ణుడు నందనుడు (=ఆనందింపజేసేవాడు), దేవకీనందనుడు, గోకులనందనుడు భగవంతుని శాంతి మహోదధివంటిదన్నీ మానవుని పాపాచరణసామర్థ్యం తుంపురపాటిదనిన్ని శ్రీకృష్ణుడనేకపర్యాయములు స్పష్టమొనర్చియున్నాడు. శ్రీకృష్ణుని ఆటలలో దొంగతనం కూడా ఒకటి. ఐతే ఆయన దొంగిలించినది మగవారియు మగువలయు హృదయాలను. గోకులములో ఉన్నకాలంలో పసివాడుగ ఉండినా, అతిమానుష కార్యములు చేసి ప్రజలను ఆశ్చర్యపఱిచాడు. కాళియుని పడగలపై ఆడిన నర్తనం, యశోదకు తన నోట బ్రహ్మాండమును చూపెట్టడం, గోవర్ధనగిరి నెత్తడం, గొల్లచెలువలతో సలిపిన రాసక్రీడ ఇవన్నీ మహార్థగర్భములు. పాండవులతోడి చుట్టఱికం ఆయన జీవితచరిత్రలో మహోజ్జ్వలమైన మఱొక అధ్యాయం. 'గోపీవల్లభుడు' 'గీతాచార్యుడు' అనేవి శ్రీకృష్ణుని మహో యం.'

సభాధ్యక్ష్యం వహించిన శ్రీమత్తపస్యానంద స్వాములు, భక్తితత్త్వాన్ని (భక్తివైవిధ్యాన్ని) విశదీకరించారు, నామమునకును, నామికిని వస్తుభేదం లేదన్నారు, దైవిసంపదను ప్రసాదించడంలో భక్తిసాధన అమోఘం అని వక్కాణించారు.

వివేకానందకేంద్ర 'శిక్షణవిధానానికి' ప్రారంభ మంగళోత్సవం

వివేకానంద రాక్‌మెమోరియలు కమిటీవారు సేవాసంఘంగా వివేకానంద కేంద్రాన్ని నెలకొల్పి ఉండినారు కదా. ప్రజాసేవకు తమ జీవితాల నంకితం చేసికొన్నవారికి ఒక ఆఱు మాసాల ప్రాథమిక శిక్షణవిధానం ఏర్పఱచాలని కూడా కమిటీవారు పూనుకున్నారు. ఇందుకై ప్రారంభ మంగళసమావేశం కన్యాకుమరిలో 30-8-1973-వ తేదినాడు జరిగింది. పాండిచేరి ఉపరాష్ట్రపతి మాన్యశ్రీ చేదిలాలు గారు సభాధ్యక్ష్యం వహించారు. రాజకోట రామకృష్ణ మఠాధ్యక్షులైన శ్రీమదాత్మస్థానంద స్వాములవారు ముఖ్యోపన్యాసకులుగా విచ్చేశారు.

కమిటీనిర్వాహక కార్యదర్శి శ్రీ ఏకనాథ రనడేగారు సదస్యులకు అధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకు స్వాగతోపచారం కావించి తమ ప్రసంగంలో ఈలాగు వాక్రుచ్చారు. డెబ్బైయెను సంవత్సరాలకు ముందు శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రతిపాదించిన లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా ప్రజల జీవితాన్ని విశుద్ధమొనర్చి అన్నిరంగాలలో వారి క్రియాకలాపాలను సోత్సాహములనుగా చేయాలనే మహోద్యమంలో ఈ ప్రస్తుతవిధానం ఒక అంగం. కన్యాకుమారిలో ఆఱుమాసాల ప్రాథమిక శిక్షణం ముగిసిన తర్వాత సంఘసేవలో సమగ్రశిక్షణం పొందడానికై వీరిని అభివృద్ధిలో వెనుకబడిఉన్న ప్రాంతాలకు పంపుతాము. ప్రజాసేవానిర్వాహకులుగా శిక్షణం పొందడానికి అర్జీలు పెట్టుకొన్నవారి సంఖ్య మొత్తం ఏడువందలు. బాగా పరిశోధించి వారిలో మొదటిజట్టుగా పద్నాలుగురినిమాత్రమే ఏరి చేర్చుకున్నాం. ఆ పద్నాలుగురిలో ఇద్దఱు మహిళలున్నారు. వీరు శిక్షణం పొందవలసినకాలం మూడున్నర సంవత్సరాలు. అటుపిమ్మట వారి కిష్టమైతే వివాహం చేసుకోవచ్చు. వారు తమ సర్వకాలమును సర్వశక్తులను ఈ సేవాకార్యానికే వినియోగించ గలిగి ఉండగలందులకై వారికి వేఱు చీకు చింతలు ఏవి లేకుండజేసి సంతృప్తి

కరమైన జీవనోపాధి ఉండేటట్లు చూస్తాము. ఏటేటా క్రొత్తజట్లను ఎన్నుకొంటాం. మూడు న్నరసంవత్సరాల శిక్షణం ముగిసిం తర్వాత వారిని వివిధకార్యరంగాలకు పంచిపెట్టుతాం. ఇందుకు మూడుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతా యని అంచనా వేయబడింది. ఒక యోగ సంస్కృతి సంస్థను నెలకొల్పాలి; అందులో ఒక చికిత్సాకేంద్రము ఉండాలి. గ్రంథా లయం ఉండాలి. అందులో దేశీయాంతర్దేశీయ ప్రాముఖ్యము గల విషయాలను గూర్చిన గ్రంథరాజము లుండ వలె. వివిధ దేశభాష లలో గ్రంథాలు ప్రచురించేందు కొక ముద్రా క్షరశాల ఉండాలి. సేవాకార్యార్థులను చక్కగాతర్ఫీదుచేసే ఐదు కేంద్రాలను దేశంలో వసతులు గలచోట నెలకొల్పవలె. కన్యా కుమారిశిలపై స్మారకభవననిర్మాణానికి తోడ్ప డ్డట్లే ఇందుకు కూడ ఉదారమహాజనులు విరా ళాలిచ్చి సహకరిస్తారని మా విశ్వాసం.''

రాజకోట రామకృష్ణ మఠాధ్యక్షులైన శ్రీమదాత్మస్థానందస్వాములవారు ఈ కేంద్రాన్ని ఆశీర్వదించి, ఇంకు తర్ఫీదు చెందుతున్న యువతీ యువకులను శ్రీ వివేకానందస్వాములకు తగిన వారసులుకం డని ఉత్సాహపఱిచారు.

సభాధ్యక్షులైన మాన్యశ్రీ చేదిలాలుగారు ఈలా గన్నారు. ''భారత దేశానికి సముజ్జ్వల భవిష్యత్తున్నదని సాక్షాత్కరించుకొన్న శ్రీ వివేకానందస్వాములు దూరదర్శితకు నమో వాకములు. ఈ కేంద్రంవారి లక్ష్యాలతో ఆశ యాలతో ఏకీభవించడం నాకు ముదావహం. మానవసౌభ్రాత్రం మానవులసమానత్వం వివేకానందస్వామి కలపారు. ఈ లక్ష్యాలు మన రాజ్యాంగవ్యవస్థ (కాన్‌స్టిట్యూషన్)లో పదిలపఱుపబడి ఉన్నాయి. ప్రగతిశీలమైన వివేకానందస్వాములవారి మానవతాసందే శాన్ని ప్రజలలో వ్యాపింప జేయాలి. అందుకు ఈ కేంద్రీయులవంటి సాధకులు కావాలి. శ్రీరనడేగారు ప్రార్థించినట్లు ఉదారమహా జనులు ఈ ఉద్యమానికి తప్పక సహకరిస్తా రని, ఈ కేంద్రానికి గొప్ప భవిష్య త్తుండా లని నా ఆశంస.''

గ్రంథపరిచయం

రామాయణములో నున్న నిజములు

అనుకవక్తలు: శారదా - శివం, ప్రకాశ కులు: బాలానందభక్తబృందము, దేవాలయం వీధి, కాకినాడ. పుటలు-48, వెల రూ. 1

గోదావరితీరంలో పాపికొండలమధ్య పేరంట పల్లి అను చోట శ్రీరామకృష్ణమునివాటం అనే ఆశ్రమంలో వెలసిఉన్న శ్రీ బాలానంద స్వామి, పరమహంస శ్రీ రామకృష్ణ శ్రీ వివే కానందస్వాముల ప్రబోధములకు ముగ్ధులై 'జీవసేవ శివసేవే' 'జీవసేవే శివసేవ' అను అధ్యవసాయాన్ని అమలుపఱచడానికి జీవితం అంకితం చేసుకొన్న మహనీయుడు. తిరువనంత పురమున జరిగిన 'అఖిలభారతరామాయణ సమ్మేళనం'లో శ్రీబాలానందస్వాముల Facts in Ramayana అను విమర్శగ్రంథం ఆంగ్ల భాషలో రచితమైనది ఆవిష్కృతమైనది. దాని ఆంధ్రానువాదమే సమీక్ష్యమాణ మగు నీ గ్రంథం, ఇందు కావింపబడియున్న నిర్ణయ ముల నందఱంగీకరించినా అంగీకరింపకపోయినా అందుకు ప్రేరకమైన జిజ్ఞాసయూ సాగింపబడిన పరిశీలనయూ ప్రశంసార్హములు ఈ గ్రంథ మును అందఱూ తప్పక చదివి ఆ జిజ్ఞాసను పరిశీలనాపథమును అలవఱచుకోవలె నని మా ఆశంస.

ఆంధ్ర భాగవత సంగ్రహము

శ్రీ నిమ్మగడ్డల లక్ష్మీనరసింహం గారిచే సంకలితము. ప్రాప్తిస్థానము: త్రివేణి పబ్లిషర్సు, మచిలీపట్నం-1, మదరాసు-1. పుటలు-356. వెల రు. 7-50.

భారతీయదివ్యవాఙ్మయప్రపంచంలో శ్రీమద్భాగవతం అలంకరించిన స్థానం మహోన్నతం. శ్రీమద్భాగవతం సాక్షాద్వేదహృదయం సమస్తవేదవేదాంతశాస్త్రసారామృతం, సర్వసాధనాత్మకమైన సంపూర్ణభగవత్తత్త్వశాస్త్రం భక్తిజ్ఞాన, కర్మ వైరాగ్యోపదేశతరంగావృతమైన పరిమప్రేమసాగరం, విశ్వసంతారకమైన మహాభక్తిదర్శనం. భాగవతం ప్రస్థానత్రయానికి సాక్షాద్వ్యాసకృతమహాభాష్యమని విబుధప్రథ. పరమధర్మమైన భగవద్రతి - మహాభక్తి - భాగవత ముఖంగా ఉద్బోధింపబడింది. దుఃఖనివృత్తికి - పరమానందప్రాప్తికి - మహోపాయాన్ని భాగవతం తెలుపుతున్నది. అసత్యంనుండి సత్యాన్ని తమస్సునుండి వెలుగును మృత్యువునుండి అమృతత్వాన్ని అధిగమించే పథాన్ని భాగవతం చూపుతున్నది. జీవశివైక్యరహస్యమును - నరనారాయణ సంయోగ సూత్రమును - వ్రజభామల కృష్ణతృష్ణాతత్త్వమును, ఆత్మపరమాత్మానుసంధానవిశేషమును భాగవతం నిర్వచిస్తున్నది తృష్ణాపరితప్తులు, అరిషడ్వర్గవశులు, విభ్రాంతులు, సంసార సర్పభీతులు, మృత్యుముఖగ్రస్తులు, దుఃఖభాజనులు ఐన మానవులు - సిద్ధులు, పరితృప్తులు, విముక్తులు, విజ్ఞానులు, అమరులు ఆత్మారాములు ఆనందస్వరూపులూ అగునట్లు చేసే పరమప్రేమస్వరూపమైన భక్తిరసామృతాన్ని భాగవతం నెఱచూఱ లిస్తున్నది. సర్వజీవులు - పశువులు, శిశువులు, స్త్రీలు, చండాలురు, పతితులు రాక్షసులుసైతం - భక్తిమహిమచేత పరమేశ్వరపరిరంభణానందశ్రీని పొందవచ్చని విశ్వసంజీవనియైన భాగవతం ఆహ్వానిస్తున్నది.

ఇటువంటి మహాభాగవతమును బమ్మెర పోతన ఆంధ్రీకరించడం ఆంధ్రుల మహాదృష్టం. పోతరాజుగారి రచన యథామూలానువాదమైనా స్వతంత్ర కావ్యంవలె అనర్గళ కవితాధారయూ అకుంఠిత భావప్రవాహమూ ఔచిత్య నిర్వాహమూ రససంప్లుతి కలిగి దీపిస్తున్నది ప్రపంచమహాకవిమండలిలో అగ్రశ్రేణిలో గణనీయుడు పోతనామాత్యుడు. ఆదిశంకరాచార్యులకృతులయందువలెనే పోతన భాగవతమందును భక్తిజ్ఞానముల సమ్మేళనం పరమోత్కృష్టతను పొందింది. శ్రీశంకరాచార్యులవారు జ్ఞానపరాకాష్ఠయైన అద్వైతసిద్ధాంతానికి సంస్థాపకులైనా, ఆయన స్తుతింపని దైవతం లేదు, ఆయన స్తోత్రాలలో ఉన్న మాధుర్యం అనన్యసాధారణం. అట్లే పోతన భక్తిపరవశుడైనా, తన భాగవతానువాదంలో ఆద్యంతం అద్వైతతత్త్వమునే ప్రతిపాదించాడు. తన భాగవతంలో మూలగ్రంథాన్నే గాక అద్వైతపరమైన శ్రీధరీయవ్యాఖ్యనుండి విశేషభాగాన్ని తెలిగించాడు.

ఆ పోతనభాగవతాన్ని శ్రీనిమ్మగడ్డ లక్ష్మీనరసింహంగారిచే సంక్షేపింపజేసి 'త్రివేణి' గ్రంథప్రచురణ సంస్థ వారు సమీక్ష్యమాణ గ్రంథంగా అందజేస్తున్నారు. పోతన మధురసారస్వతంలో శ్రీ లక్ష్మీనరసింహంగారు ఎంత సమగ్రంగా అవగాహించారో—ఈ సంకలన గ్రంథం వ్యక్తం చేస్తున్నది. బృహద్గ్రంథాలను చదవడానికి వ్యవధి చాలని యీ కాలంలో, ప్రతిఆంధ్రుడు గర్వంతో చదివితీరవలసిన పోతన భాగవతాన్ని సంక్షిప్తరూపంలో అందజేసే యీ జతనం ఎంతయూ సంస్తవనీయం.

ప్రభాకర్.

శ్రీరామకృష్ణ బోధామృతము

అనువాదకులు:

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

పరిశోధితమగు 1121 మహోపదేశములతో, సంగ్రహ జీవితముతో నలరారుచున్నది.

జీవుడు: సంసారము; మాయ, గ్రంథములు: గ్రంథులు, బాధగురువులు: బోధ గురువులు, లౌకికులు: వారి ధోరణులు, ఆత్మోన్నతి; సాధకులు; వారి యాదర్శములు, పారమార్థిక జీవనమునకు సదుపాయములు, సర్వమతసామరస్యము, జీవుడు: దేవుడు, జ్ఞానము: భక్తి: కర్మము, బ్రహ్మతత్త్వము, సూక్తులు: నీతికథలు మున్నగు అంశము లిందు తేటతెల్లముగ పసిబిడ్డల కయిన నవగాహన కాగల ఉపమానములతో వివరింపబడియున్నవి.

....ఈ గ్రంథం చదువుతూంటే ఒక్క ఐహికానికీ, ఒక్క ఆముష్మికానికీ కాక, రెంటికీ సంబంధించిన సూత్రాలూ, రహస్యాలూ, కీలకాలూ చక్కగా అరటి పండొలచి చేతిలో పెట్టినట్లు ఉంటవి.... —ఆంధ్రపత్రిక

540 పుటలు ప్రజ్వలమగు పంచమ ముద్రణము: వెల: అట్టబైండు: రూ. 4-50 క్యాలికో: రూ. 5-50

శ్రీరామకృష్ణోపనిషత్తు

తమిళ రచయితలు:

శ్రీ చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులుగారు

ఆంధ్రానువాదకులు:

గౌ॥ న్యాయమూర్తి శ్రీ ప్రత్తిపాటి సత్యనారాయణరావుగారు

రామకృష్ణదేవుని దివ్యోపదేశవాక్యము లాధారముగాగొని, వానిని విరివిపఱచి, మనోహరకథారూపముగను, సంభాషణరూపముగను అమర్చి, శ్రీచక్రవర్తి రాజగోపాలాచారిగారు తమిళభాషలో రచించిన జనాకర్షకగ్రంథము. దాని యనువాదాలు ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, బెంగాలీ, గుజరాతి, హిందీభాషలలో నిప్పటికే అపారవ్యాప్తినొందినవి. ఆ గ్రంథమున కిది చక్కని ఆంధ్రీకరణము.

128 పుటలు **వెల: రూ. 1-25**

అడ్రెసు: మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

మద్భగవద్గీత

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానందస్వాములవారు

ఇది మూలశ్లోకములు, ప్రతిపదార్థము, ధారాళమగు అనువాదము, శ్రీధరీయ టీకాసారము, విశేషాంశములు, సానువాదగీతాపాఠక్రమము, ధ్యానమాహాత్మ్యములు, సమభావాత్మకములగు ఉపనిషద్వాక్యసూచిక, వేదాంతసూత్రసూచిక, గీతాశ్లోకసూచిక, శబ్దానుక్రమణిక—ఇన్నిటితో విరాజిల్లుచున్నది.

పుటలు : 480 (సర్వాంగసుందరమైన సప్తమ ముద్రణము) వెల : రూ. 4-00

హిందూమతము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు హిందూమతస్వరూపమును పాశ్చాత్యఖండవాసులకు బోధించి, దానికి లోకసన్మానమును, వ్యాప్తిని కలిగించిన దివ్యవాక్కు లిందు సులభసుందరమగుభాషలో విపరింపబడియున్నవి.

(168+18) పుటలు **వెల : రూ. 1-50**

ఇట్లు వ్రాయుడు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శారదా ప్రసంగములు

అనువాదకులు :

కీ శే. వెదురుమూడి వేంకటకృష్ణరావుగారు, బి. ఏ.

— రామకృష్ణుని సహధర్మచారిణియు, ఆదర్శసతియు, ఆదర్శయోగినియు, ఆదర్శ మాతయు నగు శ్రీ శారదాదేవి భక్తులతో నొనర్చిన దివ్యసంభాషణలు! తేటతెనుగున రచింపబడియున్నవి.

346 పుటలు (తృతీయ ముద్రణము) వెల : రూ 3-00

అనుష్ఠాన వేదాంతము

అనువాదకులు : కీ॥ శే॥ తత్త్వానందస్వాములవారు

ప్రపంచమున వివిధరంగములందు విహరించువారికి వేదాంతమెటుల అనుష్ఠాన యోగ్యమో కండ్లకుగట్టినటుల శ్రీ వివేకానందస్వాములవారీ యుపన్యాసములందు స్పష్టీకరించి యున్నారు.

(129+6 పుటలు) తృతీయ ముద్రణము వెల : రూ. 1-25

"భారతయువజనులారా!"

అనువాదకులు :

కీ. శే. తత్త్వానందస్వాములవారు

భారతయువజనులను ప్రబోధించి శ్రీ వివేకానందస్వాములవారొసగిన ఉపన్యాసముల సంపుటీకరణము! ఒక్కొక్క ఉపన్యాసము భావగాంభీర్యము గలిగి యలరారుచున్నది.

274 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము! వెల : రూ. 3-00

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4

భక్తియోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఆధునికుల చిత్తము నాకర్షించురీతిని, అమోఘవచనములతో, విమర్శకదృష్టితో శాస్త్రప్రమాణములతో భక్తితత్త్వమును శ్రీ వివేకానందస్వాములవా రిందు విపులముగా ప్రదర్శించి యున్నారు. మూలగ్రంథములలోని ప్రమాణవచనములును వానికి టిప్పణములును సులభశైలియందు వ్రాయబడి యున్నవి.

(121+4 పుటలు) ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 1-50

రాజయోగము

అనువాదకులు :

శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

ఇందు ప్రథమభాగము శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు న్యూయార్కు పట్టణమున రాజయోగమునుగూర్చి కావించిన వివిధోపన్యాసములు. ద్వితీయభాగము–రాజయోగమునకు ప్రమాణములయిన పాతంజలయోగసూత్రముల విపుల వివరణము. పాఠకుల కిది రాజయోగదర్పణమే.

(320+8 పుటలు) ఆఱవ కూర్పు వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

మా 'దివ్యవాణి' గ్రంథమాల

నేడే కొనండి పదే పదే చదవండి ॥

దివ్యావతారమూర్తుల విశ్వోపజీవ్యములైన అమృత మధుర సూక్తులు సర్వ సుగ్రహము హృదయ సన్నిహితమునైన తేట తెనుగున వీనిలో అందజేయబడ్డాయి. ఇందులో ఒక్కొక్కటి నిరుత్సాహులకు ఉత్సాహప్రదం, అశాంతిసంక్షుభితులకు శాంతిదాయకం, సంశయాందోళితులకు సంశయాపనోదకం, జిజ్ఞాసువులకు పరమార్థజ్ఞాన సమర్పకం, అందటికీ శిక్షకం, సంస్కారకం, నిర్వృత్త్యాపాదకం. మువ్వన్నెల మేలి జాకెట్టులో పాకెట్టుసైజులో చక్కని తయారింపు—

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-50	శ్రీ కృష్ణవాణి	0-50
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-50	బుద్ధ ఉవాచ	0-50
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-50	క్రైస్తు సూక్తిమాల	0-50

మహమ్మదు సూక్తిమంజరి 0-50

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మార్కండేయ పురాణాంతర్గతమగు దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంథము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేటతెల్లమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికా ధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధ క్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పారాయణముచేయు భక్తులకు శ్రీ దేవీకృపాకటాక్ష వీక్షణాప్రసారము తప్పక కలుగును.

170+24 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు—4

సంపాదకులు : శ్రీ చిద్ఘనానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.
శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,
శ్రీ బోధస్వరూపానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.